

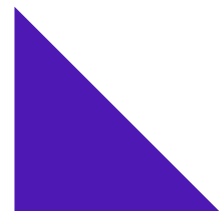
Tartu 2023

eTwinningu programmis osalemise motivatsioonitegurid ja tunnustusvajadus

Uuringu raport

Autorid: Anna-Lisa Aavik, Kirill Jurkov, Mele
Pesti & Mark Herman Ilumets

Uuring: eTwinningu programmis osalemise motivatsioonitegurite ja tunnustusvajaduse analüüs

Autorid: Anna-Lisa Aavik, Kirill Jurkov, Mele Pesti, Mark Herman Ilumets

Teostaja: Balti Uuringute Instituut

Tellija: Haridus- ja Noorteamet

Viitamine: Aavik, A-L., Jurkov, K., Pesti, M., Ilumets M. H. (2023). *eTwinningu programmis osalemise motivatsioonitegurid ja tunnustusvajaduse analüüs*. Balti Uuringute Instituut. <https://doi.org/10.23657/tfqp-rh60>

Uuringu valmimist ja tegevusi rahastatakse haridus- ja teadusministri kinnitatud ning Haridus- ja Noorteameti poolt elluviidava Euroopa Sotsiaalfondist kaasrahastatud programmi „Tõrjutusriskis noorte kaasamine ja noorte tööhõivevalmiduse parandamine“ raames.

HARIDUS- JA NOORTEAMET

Kaasrahastanud
Euroopa Liit

Balti Uuringute Instituut

Lai 30

51005 Tartu

Tel 699 9480

ibs.ee

DOI: <https://doi.org/10.23657/tfqp-rh60>

Sisukord

Sissejuhatus	3
1. Metoodika.....	6
2. eTwinningu programm Eesti haridussüsteemis.....	7
3. Õpetajate eTwinningu programmis osalemist mõjutavad tegurid	9
3.1. eTwinningu tegevustes osalemise motivatsioonitegurid	9
3.2. eTwinningu tegevustes osalemist takistavad tegurid	11
4. eTwinningu programmis osalemine Eesti näitel.....	13
4.1. Uuringu valim	13
4.2. Teadlikkus eTwinningu programmi võimalustest	15
4.3. eTwinningu programmis osalemise motivatsioonitegurid	18
4.4. eTwinningu programmis osalemise takistused	21
4.5. Õpetajate tunnustusvajadus eTwinningu programmis.....	25
5. Järeldused ja soovitused	30
Kokkuvõte.....	34

Sissejuhatus

Ajastul, mida iseloomustab kasvav üleilmne seotus, on rahvusvahelise koostöö edendamine ja mitmekesiste õpikäsitlusviiside omaksvõtt muutunud esmatähtsaks nii Euroopa Liidu (EL) kui ka Eesti haridusmaastikul. Rõhuasetus rahvusvahelisele koostööle annab õpetajatele võimaluse enesearenguks ja rikastab õpilaste õpikogemust, sealjuures kasvatades kultuurilise mitmekesisuse sügavamalt mõistmist ja väärtustamist. EL-is arendatakse haridus-, koolitus-, noorte- ja spordivaldkondi Erasmus+ ja Euroopa Solidaarsuskorpuse programmides, kus edendatakse liikuvust ja julgustatakse osapooli rahvusvahelisele koostööle eesmärgiga vahetada parimaid tavasid ja õppida üksteiselt.¹ Aastate jooksul on haridustöötajatele loodud mitmeid koostööprogramme, mis võimaldavad õpetajatel laiendada oma suhtlusvõrgustikku ja jagada omavahel kogemusi, et mitmekesistada õppetööd.

Üheks selliseks programmiks on eTwinning, mis loodi 2005. aastal Euroopa Komisjoni toetusel Euroopa koolide veebipõhise koostöö e-õppe programmi raames, mille eesmärgiks on pakkuda õpetajatele tuge ja koostöövõimalusi üle kogu Euroopa.² eTwinning on lasteaias-, üldharidus- ja kutsekoolide õpetajatele loodud virtuaalne koostöövõrgustik ja platvorm, mis võimaldab õppida nii Eesti kui ka välismaa kolleegidelt, jagada omavahel kogemusi ja osaleda koos õpilastega mitmetes koolidevahelistes õpiprojektides.³ Alates 2014. aastast on eTwinningu platvorm osa Erasmus+ programmist. 2022. aasta teisest poolest lisati eTwinning European School Education Platvormile (ESEP).⁴ Platvormi veebipõhiste ja kutsealaste arenguvõimaluste hulgas on (a) intensiivsed veebikursused, (b) interneti vahendusel kättesaadavad e-kursused (*Massive Open Online Course* ehk MOOCid) või (c) erinevad veebiseminarid, -üritused ja konverentsid.⁵ Seega loob eTwinningu programm ja platvorm õpetajatele ideaalsed võimalused **rahvusvaheliseks koostööks ja õpetajate enesearenguks, sh otsida uut sisendit õppekavade ja koolikogukonna rikastamiseks.**

Aastate jooksul on eTwinningust saanud üks suurimaid Euroopa veebipõhise koostöö platvorme, mis keskendub õpetajate ja koolide koostöö edendamisele.⁶ 2022. aastal tõusis eTwinningu registreeritud kasutajate arv üle 1,1 miljoni, mis jagunesid 43 riigi, sh Eesti vahel. Kõige rohkem on eTwinningu kasutajaid Türgis, Itaalias ja Hispaanias.⁷ 2023. aasta seisuga on Eestis 2690 registreeritud kasutajaid eTwinningu veebiplatvormil 674st erinevast õppeasutusest.⁸ Sealjuures on oluline mainida, et viimase kahe aasta jooksul on platvormil aktiivsed olnud 749 kasutajat 327st õppeasutusest. Eestis

¹EUR-Lex. 2023. „Education, training, youth, sport“, https://eur-lex.europa.eu/summary/chapter/education_training_youth.html?root_default=SUM_1_CODED%3D15&locale=en

² Haridus- ja Noorteamet. 2023. “eTwinning”, <https://harno.ee/etwinning>

³ Samas.

⁴ Samas.

⁵ Euroopa Komisjon. European School Education Platform. Kasutatud 17.04.2023. <https://school-education.ec.europa.eu/et/etwinning>

⁶ Nucci, D., Tosi, A. ja Pettenati, M.C. (2023). Introduction. D. Nucci, A. Tosi ja M.C.Pettenati (toim), The impact of eTwinning on continuing professional development of teachers in Italy, lk 15-19. Rooma: Carocci.

⁷ INDIRE. (2023). “eTwinning 2022 data, Italy is confirmed as the second country by number of registered members”, <https://www.indire.it/en/2023/03/01/etwinning-2022-data-italy-is-confirmed-as-the-second-country-by-number-of-registered-members/>.

⁸ Statistika on tehtud tellijalt saadud andmestiku põhjal eTwinningu veebiplatvormi kasutajatest.

on eTwinningu programmi eestvedajaks Haridus- ja Noorteamet (Harno), mis pakub haridustöötajale tuge projektide läbiviimisel ja koordineerib programmi tegevust.⁹

Õpetajate motivatsiooni uurimine ja tõstmine on ääretult oluline, sest see on tihedalt seotud õpilaste õpimotivatsiooniga, haridusreformidega, õpetamispraktikatega ja õpetajate füüsilise ning vaimse heaoluga.¹⁰ Õpetajate motivatsiooni mõjutavad sisemine (heaolu) ja välimine (hüved), motivatsioon, autonoomia, töösuhted, eneseteostus ja institutsionaalne tugi.¹¹ Õpetajaid motiveerib rahvusvahelisele koostööle professionaalne areng, kultuuridevaheline mõistmine ja ühine eesmärk edendada kaasavat ning sidusat haridusmaastikku. Õpetajaid on võimalik väga otseselt motiveerida nende tunnustamise või välja antavate preemiatega. Rahaliste preemiade abil on võimalik tunnustada õpetaja saavutusi ja kõrget sooritust, mis saadab õpetajale selge sõnumi, et tema aktiivsus ja järjepidev pädevuste arendamine on ka koolile oluline.¹² Kõige populaarsem mitterahaline õpetajaid motiveeriv hüve on projektide või koolituste eduka läbimise järgselt neile antav sertifikaat või muu autasu.¹³

eTwinningu programmis tunnustatakse õpetajaid ja nende tööd erinevates rahvusvahelistes projektides riiklike ja Euroopa kvaliteedimärkidega ning iga-aastases eTwinning raamatus tutvustatakse kõige uuenduslikemate ideedega projekte.¹⁴ Lisaks premeeritakse kõige silmapaistvamaid projekte eTwinning Euroopa auhindadega. Riiklike kvaliteedimärke jagatakse tunnustusena konkreetsetele õpetajatele kõrgetasemelise tegevuse eest eTwinning programmis ja Euroopa kvaliteedimärk näitab, et eTwinningu projekt vastab kindlatele Euroopa standarditele. Tunnustuse eelduseks on vähemalt kaks projektile omistatud riiklikku kvaliteedimärki.¹⁵ Lisaks tunnustatakse eTwinning kooli märgiga koolimeeskondi ja koolijuhte nende panuse ja pühendumuse eest projekti tegevustesse. Märki saanud koolidest tehakse eTwinning programmi eeskujud, mis peaksid andma innustust teistele koolidele ja haridustöötajatele, et tulevikus programmis osaleda.¹⁶ 2023. aasta seisuga on Eesti õpetajate projektid kogunud ligi 200 Euroopa kvaliteedimärki¹⁷ ja eTwinningu kooli märgiga on 12 haridusasutust. Seega võime järeldada, et eTwinningus osalemine on Eesti õpetaja jaoks oluline ja sellest tulenevalt tuleks uurida, mis motiveerib haridustöötajaid programmis osalema.

Käesoleva uuringuga soovitakse teada saada, millised tegurid **motiveerivad Eesti üldhariduskoolide, lasteaedade ja kutsekoolide õpetajaid osalema eTwinningu programmis** ning millised tegureid nähakse peamise takistusena. Lisaks soovitakse teada saada, kas programmis osalemise eest saadav väline tunnustus on osaleja arvates piisav ning millised oleksid nende tegelikud ootused tunnustusele.

Uurimusküsimustele vastamiseks kasutati erinevaid meetodeid, neist olulisemad olid sekundaarallikate analüüs, fookusgrupi ja süvaintervjuud ning veebiküsitlus. Uuringu sihtrühm on viie

⁹ Haridus- ja Noorteamet, opt.cit.

¹⁰ Samas.

¹¹ Praver, M., & Oga-Baldwin, W. L. Q. (2008). What motivates language teachers: investigating work satisfaction and second language pedagogy. 14, 1–8.

¹² OECD. (2003). Performance-Based Rewards for Teachers: A Literature Review. <https://www.oecd.org/education/school/34077553.pdf>

¹³ Samas.

¹⁴ Euroopa Komisjon. „European School Education Platform“. <https://school-education.ec.europa.eu/et/etwinning>

¹⁵ Haridus- ja Noorteamet. “eTwinning”. <https://harno.ee/etwinning> (viimati vaadatud 17.04.2023)

¹⁶ Samas.

¹⁷ European Commission. (2023). „European Quality Label“, <https://school-education.ec.europa.eu/en/recognition/european-quality-label>.

aasta jooksul eTwinningu programmis osalenud õpetajaid **lasteaedadest, üldharidus- ja kutsekoolidest**. Lisaks haridustöötajad eTwinningu koolidest või esmakoolituse läbinud, kes ei ole eTwinningus osalenud. Mitme uurimismeetodi kombineerimise tulemusel on võimalik jõuda asjakohaste uurimistulemusteni, mis võimaldavad anda põhjaliku ülevaate eTwinningu programmis osalemise motivatsiooniteguritest ja osalejate tunnustusvajadustest.

1. Metoodika

Uurimusküsimustele vastamiseks kasutati erinevaid meetodeid, neist olulisemad olid sekundaarallikate analüüs, fookusgrupi ja süvaintervi juud ning veebiküsitlus. Uuringu sihtrühm on viie aasta jooksul eTwinning programmis osalenud õpetajatega **lasteaedadest, üldharidus- ja kutsekoolidest**. Lisaks õpetajad eTwinningu koolidest või esmakoolituse läbinud, kes ei ole eTwinningus osalenud.

Uuring vastab järgnevatele küsimustele:

- Kas ja mil määral kasutavad eTwinningu programmis osalejad kõiki programmi pakutavaid võimalusi?
- Millised tegurid motiveerivad üldhariduskoolide, lasteaedade ja kutsekoolide õpetajaid rahvusvahelist koostööd tegema ja eTwinningu programmis osalema?
- Millised on osaleja arvates eTwinningu programmis osalemist takistavad tegurid ja kitsaskohad?
- Kas sihtrühma arvates on nad programmis aktiivse osalemise eest piisavalt tunnustatud ja märgatud? Millised on sihtrühma ootused tunnustusele?

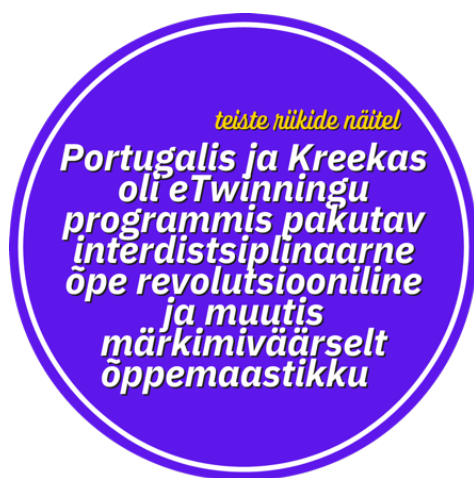
Kokku tehti neli fookusgrupi intervjuud 12 haridustöötajaga, kes (a) osalevad aktiivselt eTwinningu programmis; (b) on eTwinningu mentorid; (c) on saanud eTwinningu kvaliteedimärgi. Lisaks tehti kaks süvaintervi juud 2 haridustöötajaga, kes ei ole eTwinningu programmis osalenud. Fookusgrupi ja süvaintervi juud toimusid poolstruktureeritud küsitluskava järgi, et saada ülevaade eTwinning programmi hetkeolukorrast, õpetajate motivatsiooniteguritest programmis osaleda ning tunnustusvajadusest. Intervjuude valimi koostamisel peeti silmas, et oleksid esindatud õpetajad nii eri astme haridusasutustest, eri Eesti piirkondadest kui ka eri suurusega asulatest. Intervjueeritavatega võttis ühendust Haridus- ja Noorteamet. Intervjuudega kogutud infot kasutati veebiküsitluse koostamiseks ja täpsustamiseks.

Kõige olulisem infokogumise tööriist oli veebiküsitlus õpetajate (N=259) seas, mille eesmärk oli saada ülevaade haridustöötajate motivatsioonist eTwinningu programmis osalemiseks ja tunnustusvajadustest. Vastajate seas on üle esindatud eTwinningus osalevad õpetajad (N=167) ja alaesindatud programmis mitteosalevad õpetajad (N=92) – kumbki valim ei ole statistiliselt esinduslik populatsiooni suhtes. Küsitlusankeedi koostamisel lähtuti lisaks uurimisküsimustele ka programmi alusdokumentidest, sekundaarallikate analüüsist ja intervjuudega kogutud infost. Küsitlusankeet veebistati Alchemer'i veebiplatvormil ja seda testis uurimisrühma meeskond ning kolm sihtrühma esindajat. Küsitlusega ei kogutud isikuandmeid, millega õpetaja isik oleks tuvastatav. Veebiküsitlust levitas Haridus- ja Noorteamet oma kontaktisikute seas. Uuringu meeskond kasutas täiendavalt veebiküsitluse levitamiseks erinevaid sotsiaalmeediakanaleid ja avalikult kättesaadavaid andmeid eesmärgiga edastada sihtrühmale olulist teavet. Küsitlusandmeid analüüsiti nii üldiselt kõikide vastajate lõikes kui ka haridusastmete, õpetajate vanuse ja eTwinningu tegevustes osaletud aja alusel. Analüüsiks kasutati kirjeldava statistika võtet juhtumite üldise jaotuse kirjeldamiseks. Kogu uuringu analüüs tehti COM-B käitumismudeli kohaselt, et paremini mõista motivatsioonitegureid ja takistusi eTwinningu programmis. Tulemused on esitatud joonistena.

2. eTwinningu programm Eesti haridussüsteemis

eTwinningu programm toetab eelkõige õpetajate pedagoogiliste oskuste arendamist. Projektide läbiviimine aitab ka toetada õpilaste uute oskuste omandamist. Näiteks on eTwinningu tegevustel olnud olulisel kohal IKT oskuste omandamine ja õpetamine, mida toetavad virtuaalsed kohtumised.¹⁸ Tänu rahvusvahelisele suhtlusele aitab eTwinningu projektide läbiviimine toetada nii õpilaste kui õpetajate võõrkeeleoskust ning aitab kaasa erinevate kultuuride mõistmisele.¹⁹ Teiste riikide eTwinningu praktikate näited on toodud uuringus läbivalt värvilistes mullides.²⁰

Üheks eTwinningu programmi peamiseks eesmärgiks on arendada õpetajate, aga ka õpilaste digipädevust. Õpetajate ja õpilaste IKT-oskuste praegune tase võimaldab neil juba praegu teha interneti kaudu paljusid asju, mida varem ei olnud võimalik. eTwinningu programm on võimaldanud Euroopa koolidel siseneda IKT maailma ja jagada oma vahetuid kogemusi digioskuste arendamisel.²¹ eTwinningu tegevused on viis, kuidas koolid saavad ühiselt töötada haridusametuse poole, mis areneb koos ajaga, on avatud välismaailmale, mida juhivad paindlikud õppeprotsessid ja mis on seotud suurema arvutikirjaoskusega.²² Õpetajate jaoks on see hea võimalus harjutada interaktiivsemaid õpetamismeetodeid, võrrelda pedagoogilisi lähenemisi, tutvuda teiste riikide koolisüsteemidega ning jagada oma ressursse ja ideid.²³ Seega on eTwinningu programm võimalus tutvustada õpetajatele ja õpilastele IKT-oskuste tõhusat ja vastutustundlikku kasutamist pedagoogilistel eesmärkidel.

eTwinningu eesmärgid lähevad suurel määral kokku Eesti haridusvaldkonna arengukava 2021–2035 strateegiliste eesmärkidega. Arengukava strateegilisteks eesmärkideks on (a) muuta õpivõimalused valikurohkeks ja kättesaadavaks; (b) luua mitmekesine õpikeskkond koos pädevate ja motiveeritud õpetajate ja direktoritega ning (c) viia õpivõimalused vastavusse ühiskonna ja tööturu vajadustega.²⁴ eTwinningu tegevused aitavad eelmainitud eesmärkideni jõuda, kuna programm võimaldab õpetajatel suurendada oma professionaalseid oskusi, pakkuda õpilastele lisaks formaalsele õppele ka informaalset õpet ning õpetada õpilastele tööturul vajalikke oskusi (nt probleemi lahendamist).²⁵

¹⁸ Başaran, M., Kaya, Z., Akbaş, N. ja Yalçın, N. (2020). Reflection of eTwinning Activity on Teachers' Professional Development in Project-Based Teaching Process. *Journal of Education, Theory and Practical Research* 6(3), 373–392.

¹⁹ Acar, S. ja Peker B. (2021). What are the purposes of teachers for using the eTwinning platform and the effects of the platform on teachers? *Acta Didactica Napocensia* 14(1), 91–103.

²⁰ European Commission. (2021). Embedding eTwinning in national educational policies. <https://op.europa.eu/en/publication-detail/-/publication/b8af9e2a-6144-11ec-9c6c-01aa75ed71a1/language-en>

²¹ European Commission. 2005. "eTwinning: a new initiative from the European Commission", https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/MEMO_05_8

²² Samas.

²³ Samas.

²⁴ Haridus- ja teadusministeerium. (2021). Haridusvaldkonna arengukava 2021–2035. <https://www.hm.ee/media/1488/download>.

²⁵ Başaran, M., Kaya, Z., Akbaş, N. ja Yalçın, N., opt.cit.

eTwinningu eesmärgid langevad kokku ka Eestile oluliste Euroopa Liidu hariduspoliitika suundade ning arengukavaga. eTwinningu tegevused ühtivad täielikult Euroopa Liidu poolt kehtestatud kvaliteetse hariduse, koolituse ja sotsiaalse ühtekuuluvuse toetamiseks loodud eesmärkidega: (a) muuta elukestev õpe reaalsuseks, (b) parandada hariduse ja koolituste kvaliteeti ning tõhusust, (c) edendada võrdsust, sotsiaalset ühtekuuluvust ja kodanikuaktiivsust ning (d) arendada loovust, innovatsiooni ja ettevõtlikust.²⁶ eTwinningu suurem kasutus Eestis aitaks täide viia Euroopa Liidu ühtset visiooni haridusruumist, kus edendatakse liikmesriikide vahelist koostööd, parimate tavade vahetamist ning innovatsioonil põhinevat õpet.²⁷

Lisaks põhieesmärkidele valib Euroopa Komisjon eTwinningu platvormil iga aasta ühe ühiskondlikult aktuaalse teema, mille raames luua koostööprojekte²⁸ ja proovida leida lahendusi väljakutsetele, millega igapäevaselt tegeletakse. Näiteks 2020. aastal keskenduti kliimamuutustele, 2021. aastal arendati meediapädevust ja valeinfo tuvastamist ja 2022. aastal pöörati tähelepanu kestliku ning kaasava tuleviku loomisele.²⁹ 2023. aasta teemaks valiti innovatsioon ja haridus, mille raames pööratakse tähelepanu vaimsele ja emotsionaalsele heaolule, hariduslikule innovatsioonile, ühenduste loomisele kohalike organisatsioonidega ning tehisintellekti ja virtuaalreaalsuse kasutamisele õppetöös.³⁰ Jätkusuutliku arengu alaste teadmiste, oskuste ja hoiakute õpetamine õpilastele ning enesearendamine läbi täiendõppe õpetajale tähendab suuremat kokkulangemist ka Euroopa roheline kokkuleppega.³¹ Seega aitab eTwinningu programm tõsta õpetajate ja õpilaste teadlikkust, toetada nende loominguulust ja pealehakkamist ning anda tööriistad tänapäevaste väljakutsete lahendamiseks.

²⁶ European Union. (2023). Education, Training and Youth. https://european-union.europa.eu/priorities-and-actions/actions-topic/education-training-and-youth_en

²⁷ Haridus- ja teadusministeerium, opt. cit.

²⁸ Haridus- ja Noorteamet, opt.cit.

²⁹ Samas.

³⁰ Samas.

³¹ European Commission. (2019). The European Green Deal. <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/HTML/?uri=CELEX:52019DC0640&from=EN>.

3. Õpetajate eTwinningu programmis osalemist mõjutavad tegurid

Õpetajate motivatsioonitegureid on põhjalikult uuritud juba aastaid. Peamisteks motivatsiooniteguriteks on otsesed tegurid nagu sisemine ja välimine motivatsioon ning kaudsed tegurid nagu autonoomia, töösuhted, eneseteostus ja institutsionaalne tugi.³² Kõik need tegurid mõjutavad tugevalt õpetajate töörahulolu ja võimalusi osaleda uutes, innovaatilistes projektides. Oluline on märkida, et olenevalt inimesest, riigist, koolist ja olukorrast võivad õpetajaid motiveerivad tegurid oluliselt erineda. Peatükis tuuakse välja peamised motivatsioonitegurid ja takistused eTwinningu tegevustes osalemiseks.

Joonis 1. Õpetajate motivatsioonitegurid koos selgitustega. Viide: Han, J., & Yin, H. (2016). *Teacher motivation: Definition, research development and implications for teachers*. *Cogent Education*, 3(1). & Praver, M., & Oga-Baldwin, W. L. Q. (2008). *What motivates language teachers: investigating work satisfaction and second language pedagogy*. 14, 1–8.

3.1. eTwinningu tegevustes osalemise motivatsioonitegurid

eTwinning on mitmete võimalustega dünaamiline programm õpetajatele, kes soovivad edendada kultuuridevahelist koostööd ja arendada oma pedagoogilisi oskusi. 2019. aastal kõikide eTwinningu platvormi kasutajate hulgas läbiviidud monitooringu tulemustest selgub, et platvormiga liitunud

³² Praver, M., & Oga-Baldwin, W. L. Q. (2008). What motivates language teachers: investigating work satisfaction and second language pedagogy. 14, 1–8.

osalejate aktiivsus on pigem kõrge.³³ 15% küsitletavatest osales küsitluse hetkel rohkem kui viies projektis ning ligi kolmandik oli hõivatud 2–5 projektiga.³⁴ Vähem kui viiendik küsitletavatest ei olnud küsitluse tegemise ajal aktiivsed eTwinningu programmis. Projektide kõrvalt osales märkimisväärne osakaal küsitletavatest ka õppeüritustel, veebitegevustes ning eTwinningu kursustel ja seminaridel.³⁵ Võime järeldada, et eTwinningu õpetaja on aktiivne programmivõimaluste kasutaja. Seega on nende osalemismotivatsiooni ja takistusi mõjutavate tegurite uurimine otsustava tähtsusega, et mõista ja võimalusel suurendada õpetajate osalust eTwinningu programmis.

Õpetajate peamiseks motivatsiooniks osaleda eTwinningu programmis on eneseareng. 2021. aastal Türgis läbiviidud uurimusest selgus, et eTwinninguga liitunud õpetajate peamiseks motivatsiooniks oli oma tööalase professionaalsuse suurendamine.^{36,37} Samuti nähtub Türgi koolides läbiviidud uuringutest, et eTwinningus osalevad õpetajad suhtuvad positiivselt kõikidesse programmi tegevustesse, sh koolitused, seminarid, jne.^{38,39} Positiivse suhtumisele annab tuge eelkõige läbiviidud projektist saadud individuaalne professionaalne areng, uute

tehnoloogiliste ja pedagoogiliste teadmise omandamine ja teiste õpetajatega eTwinningu platvormil jagatud positiivsed ja negatiivsed kogemused. Lisaks tõdeti, et eTwinningu raames läbiviidud projektid motiveerisid neid omakorda korraldama sarnaseid projekte muudes programmides. Aktiivse ja motiveeritud projektitöö tulemusena saadakse ka tunnustust oma kolleegidelt, mille tõttu jääb see osalejatele meelde positiivse kogemusena.^{40,41}

eTwinningu programmis on olulisel kohal ka eeskujulike õpetajate tunnustamine edukalt läbiviidud projekti eest, kus preemiana jagatakse õpetajatele kvaliteedimärke. eTwinningu kvaliteedimärk antakse õpetajatele märkimisväärse tegevuse eest järgnevate kriteeriumite täitmisel: partnerkoolide vaheline koostöö, tehnoloogia kasutamine õppetöös, pedagoogiliste lähenemisviiside arendamine, õppekava lõimimine ning tegevuste ja tulemuste dokumenteerimine.⁴² Kvaliteedimärgi saamiseks on oluline tuua välja üksikisiku konkreetne panus.⁴³ Riikliku kvaliteedimärgi taotlust saab esitada kogu aasta vältel, kuid iga aasta toimub kaks korda hindamine. Jagatavad preemiad on järgmised: riiklik kvaliteedimärk, Euroopa kvaliteedimärk ning eTwinningu auhinnavõistluse auhind. Lisaks tunnustatakse projektitöodes silmapaistvaid koole ja lasteaedasi eTwinningu kooli märgiga.⁴⁴

³³ Gilleran, A., opt.cit.

³⁴ Samas.

³⁵ Samas.

³⁶ Juurma, T. (2014). *Töötajate motivatsiooni ja pühendumist mõjutavad tegurid ning nende seotus töörahuloluga Reval Auto Esindused OÜ näitel*. Magistritöö. Tallinna Tehnikaülikool, sotsiaalteaduskond.

³⁷ Acar, S. ja Peker B., opt. cit.

³⁸ Başaran, M., Kaya, Z., Akbaş, N. ja Yalçın, N., opt. cit.

³⁹ Kizilaslan, Ş., & Başkan, P. E., opt. cit.

⁴⁰ Başaran, M., Kaya, Z., Akbaş, N. ja Yalçın, N., opt. cit.

⁴¹ Kizilaslan, Ş., & Başkan, P. E., opt. cit.

⁴² Euroopa Komisjon. (2022). eTwinningu kvaliteedimärk. <https://school-education.ec.europa.eu/et/recognition/etwinning-national-quality-label>.

⁴³ eTwinning. (2022). eTwinning Quality Label Framework Guidelines for evaluators 2021/22. <https://harno.ee/sites/default/files/documents/2022-06/Revised%20QL%20Framework%20Guidelines.pdf>.

⁴⁴ Haridus- ja Noorteamet, opt. cit.

2019. aastal kõikide eTwinningu platvormi kasutajate seas läbiviidud monitooringust selgus, et praegused õpetajatele ja koolidele välja antavad preemiad on motiveerinud enamikke õpetajaid eTwinningu programmis osalema.⁴⁵ Eriti motiveerivaks peeti reise välismaale või teisi rahalisi auhindu.⁴⁶ Monitooringust selgus, et õpetajate motivatsiooni tõstaksid rohkem näost näkku kohtumised konverentsidel või ühisüritustel, et hoida tihedamat kontakti partneritega ja suurendada ühtekuuluvustunnet.⁴⁷ eTwinningus tehtud tegevuste eest saadud tunnistusi pidasid vähem kui pooled eTwinningu liikmetest oluliseks ning umbes kolmandik neist ebaoluliseks.⁴⁸

3.2. eTwinningu tegevustes osalemist takistavad tegurid

Vaatamata eTwinningu programmi rahvusvahelisele populaarsusele ja positiivsele mõjule nii õpetajate kui ka õpilaste arengule, on mitmeid üldisest haridussüsteemi toimimisest tulenevaid kitsaskohti, miks eTwinningu tegevustes osalemine võib õpetaja jaoks olla keeruline.

Näiteks on üheks läbivaks probleemiks õpetajate ülekoormus. eTwinningu programmi raames tõstab ülekoormust riikliku õppekava ja eTwinningu programmi vähene sisuline kokkulangevus või oskamatus neid efektiivselt ühildada.⁴⁹ Samuti avaldab negatiivset mõju eTwinningus osalemisele erinevate riikide õppekavade vähene kokkulangevus Euroopa tasandil.⁵⁰ Nende tegurite tulemusel on õpetajal väga kitsad ajaraamid, millal ja kuidas eTwinningu programmi igapäevases õppetöös rakendada.⁵¹ Seega on eTwinningu projektide läbiviimine õpetajatele enamasti lisategevus ja rakendatud juhul kui riikliku õppekava täitmine on graafikus.⁵²

Lisaks on suureks probleemiks õpetajate vähene toetus õppeasutuse tasandil ja kehv kommunikatsioon koostööpartneritega.⁵³ Näiteks on õpetajad eTwinningu projektides pinget tekitavateks väljakutseteks nimetanud ajaerinevusi riikide vahel, mõne partneri vähest motiveeritust, projektide pikka kestust, suutmatust partneritega hästi läbi saada ja raskusi sarnaselt mõtlevate partnerite leidmisel.^{54;55}

2019. aastal kõikide eTwinningu platvormil osalejate seas läbiviidud monitooring tõi välja madalat aktiivsust põhjustavad probleemid, millest suurimad olid ajalised piirangud, keelebarjäär, teadmatus,

⁴⁵ Gilleran, A., opt. cit.

⁴⁶ Başaran, M., Kaya, Z., Akbaş, N. ja Yalçın, N., opt. cit.

⁴⁷ Gilleran, A., opt. cit.

⁴⁸ Gilleran, A., opt. cit.

⁴⁹ Crisan, G. I. (2013). The Impact on Teachers' participation in eTwinning on their teaching and training. Acta Didactica Napocensia 6(4), 19–28.

⁵⁰ Mouratoglou, N., Scimeca, S. ja Gilleran, A. (2021). Embedding eTwinning in national educational policies from practice to policy Summary Report 2021. 10.2797/861891.

⁵¹ Başaran, M., Kaya, Z., Akbaş, N. ja Yalçın, N., opt. cit.

⁵² Samas.

⁵³ Mouratoglou, N., Scimeca, S. ja Gilleran, A. opt. cit.

⁵⁴ Akdemir, A. O. (2017). ETwinning in Language Learning: The perspectives of Successful teachers. Journal of Education and Practice, 8(10), 182–190. <http://files.eric.ed.gov/fulltext/EJ1139836.pdf>

⁵⁵ Kizilaslan, Ş., & Başkan, P. E. (2023). EFL Teachers' Experiences about eTwinning and its Effects on Professional Development. <https://doi.org/10.15285/maruaebd.1232410>.

kuidas osaleda tegevustes ning tehnilised raskused.⁵⁶ Keelebarjääri all mõeldakse pigem suutmatust leida partnerite gruppi, kellel oleks kõigil oskus rääkida ühist keelt. Algselt oma riigis teiste kaasmaalaste projektides osalemine võib anda kindlustunde ja teadmised rahvusvaheliste projektidega tegelemiseks.⁵⁷ Seega tähendab eTwinningu programmi raames puudulik toetussüsteem ja kommunikatsioon, et õpetajale kui üksikisikule jääb suur vastutus, mis tekitab pingetunnet ja võib vähendada haridustöötaja motivatsiooni programmis osaleda. Mõningal juhul on eTwinningu programmis osalemise takistuseks puudulik infotehnoloogia infrastruktuur koolides ja nii õpetajate kui ka õpilaste puudulikud (eel-)teadmised IKT valdkonnas.⁵⁸

⁵⁶ Gilleran, A. (2019). eTwinning in an era of change - Impact on teachers' practice, skills, and professional development opportunities, as reported by eTwinners - Full Report. Brussels: Central Support Service of eTwinning., European Schoolnet.

⁵⁷ Samas

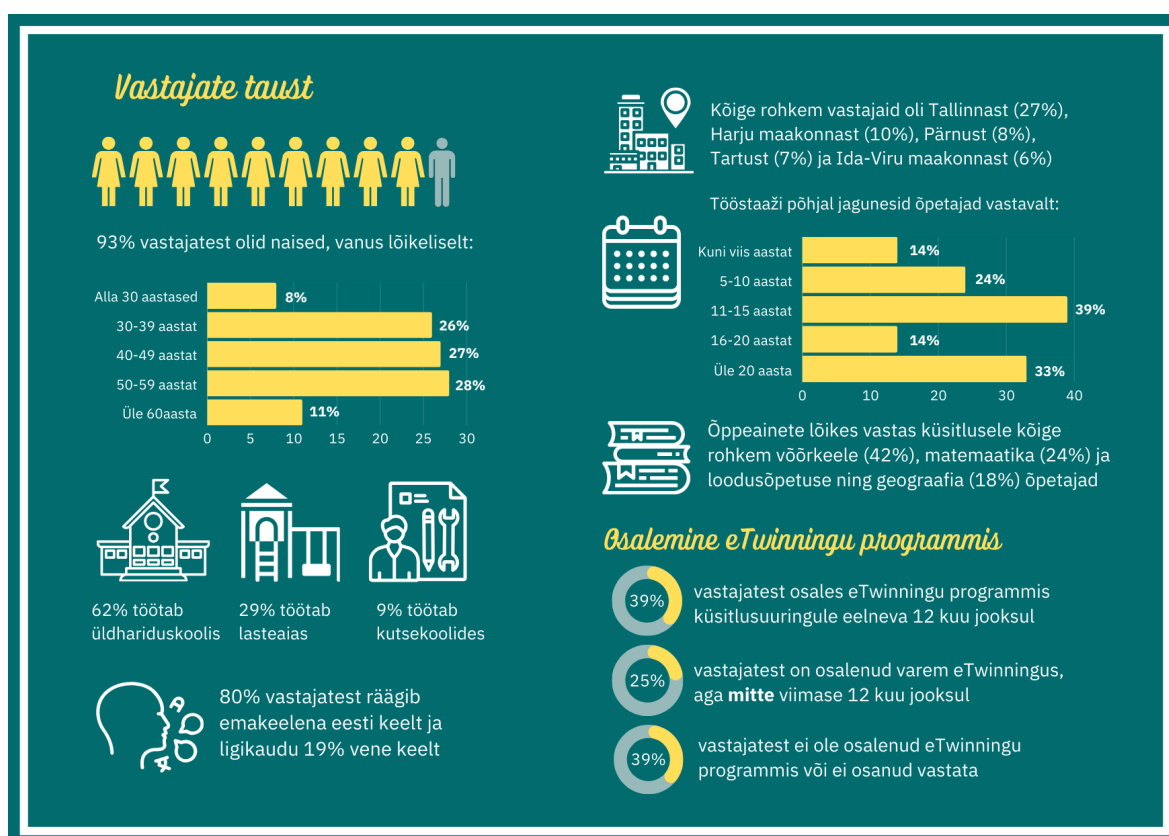
⁵⁸ Başaran, M., Kaya, Z., Akbaş, N. ja Yalçın, N., opt. cit.

4. eTwinningu programmis osalemine Eesti näitel

Selles peatükis antakse ülevaade uuringu ankeetküsitluste ja intervjuude peamistest tulemustest. Fookusrühma intervjuud viidi läbi viimase viie aasta jooksul eTwinningu tegevustes osalenud õpetajatega **lasteaedadest, üldharidus- ja kutsekoolidest** ning õpetajatega eTwinningu koolidest või esmakoolituse läbinud, kes ei ole eTwinningu programmis seni osalenud. Lisaks viidi läbi veebiküsitlus sihtrühma seas, mille eesmärgiks oli saada ülevaade õpetajate motivatsioonist eTwinningu programmis osalemiseks ja tunnustusvajadustest.

4.1. Uuringu valim

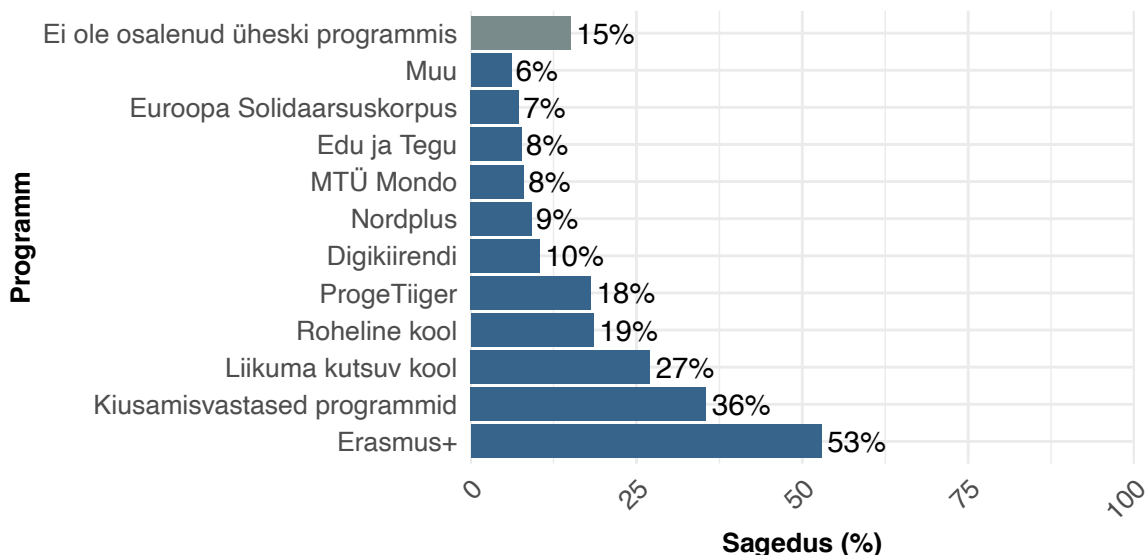
Uuringus analüüsiti kokku 259 vastaja andmed, kes täitsid küsimustiku kogu ulatuses. Kuigi valim ei ole statistiliselt esinduslik Eesti õpetajate populatsiooni suhtes (eriti eTwinningu tegevustes mitteosalevate õpetajate puhul), annab see hea ülevaate õpetajate hinnangute sarnasusest või erinevusest vastajate õppeasutuse tüübi, eTwinningu programmis osaletud aastate ja vanuse lõikes.⁵⁹ Peamised valimi kirjeldavad statistikud on esitatud joonisel 2.

Joonis 2. Veebiküsitlusele vastanute taust ja osalemine eTwinningu programmis. Autori koostatud.

⁵⁹ Arvestades sellega, et eTwinningu tegevustes oli uuringu jooksul 749 aktiivset osalejat Eestist, tulnuks statistiliselt esindusliku valimi jaoks koguda infot 440 vastajalt (95% usaldusvahemik, veamäär 3%), kuid uuringu käigus koguti 167 osaleja vastused, seega tulemuste veamäär on umbes 6,5%. Kõrge veamäära tõttu ei kasutatud analüüsis järeltava statistika võtteid.

Olenemata eTwinningus osalemise kogemusest küsiti kõikidelt vastajatelt, millistes programmides olid nad peale eTwinningu tegevuste osalenud. Jooniselt 3 nähtub, et kõige populaarsemad olid Erasmus+ ja kiusamisvastased programmid, kus osales vastavalt enam kui pool ja enam kui kolmandik kõikidest vastajatest. Üheski koostööprogrammis ei ole osalenud ligikaudu 15% veebiküsitlusele vastanutest. Jätkuküsimusena küsiti mitmes koostööprogrammis osalevatelt õpetajatelt nende lemmikprogrammi. Märkimisväärne enamus eelistas Erasmus+ programme, kuid **iga kuues vastaja pidas enam meeldivamaks just eTwinningu programmi.**

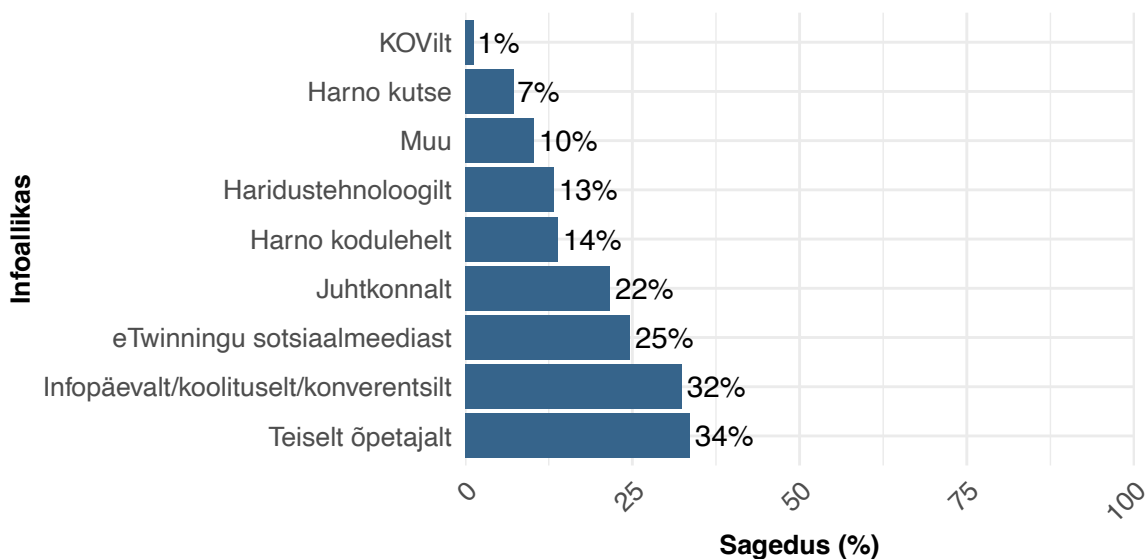

Joonis 3. Erinevates programmides osalemise sagedus. "Millistes programmides olete osalenud viimase viie aasta jooksul?" (N = 259)

eTwinningu tegevustes osalenud õpetajatelt uuriti ka infoallikaid, kust eTwinningu programmist teada saadi. Jooniselt 4 nähtub, et **info eTwinningu programmist levib nii ametlike kui ka mitteametlike**

infoallikate kaudu: ligi kolmandik vastajatest sai programmi kohta teada teiselt õpetajalt ja sarnane osakaal vastajaid sai programmist teadlikuks infopäevalt või sarnaselt ametlikult ürituselt. Sarnased olid ka järgmise kahe infoallika osakaalude suurusjärgud ehk eTwinningu sotsiaalmeediakanal ja asutuse juhtkonna infoallikad, kust eTwinningu tegevuste kohta kuulis vastavalt 25% ja 22% vastajatest. Niisiis ei paista eTwinningu programmi puhul olevat üht selget ülekaalukalt olulist kanalit, ent ilmnevad kanalid, kus infot leitakse harvemini. See võib aidata kommunikatsioonitegevusi efektiivsemalt suunata, kasutades õpetajate jaoks kõige populaarsemaid kanaleid, nt koolitusi ja sotsiaalmeediat.

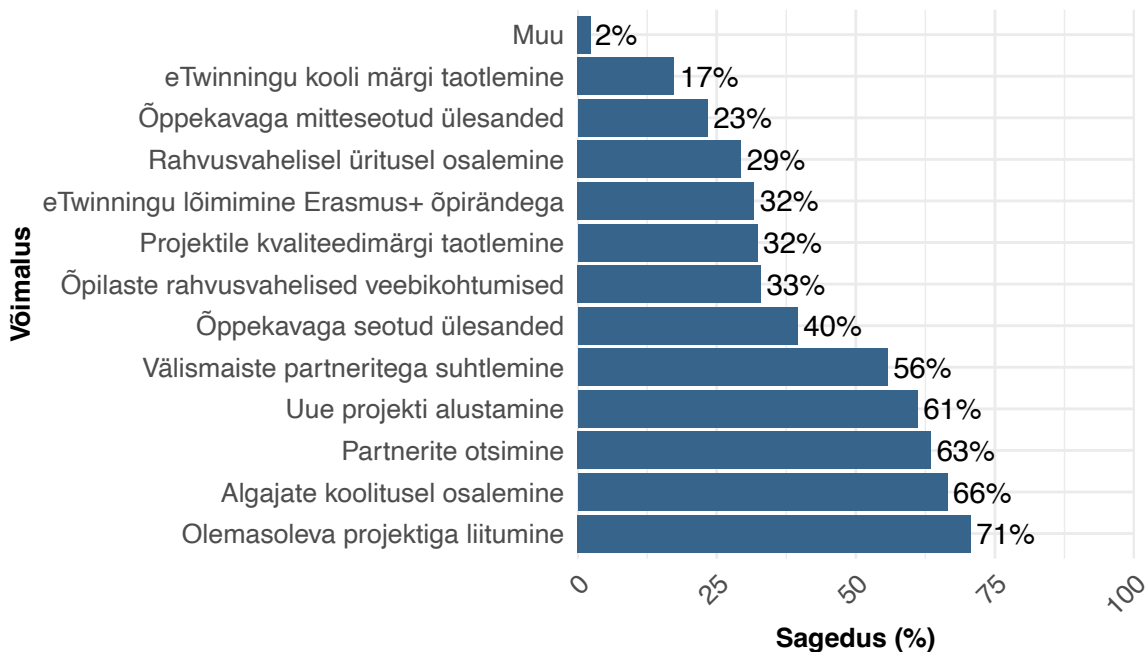

Joonis 4. eTwinningu programmi infokanalid. "Kust Te kuulsite eTwinningu programmist?" (N = 167)

Uuringu raames osalesid intervjuudes valdavalt eTwinningu programmi pikaajalised pühendunud püiskasutajad, kellest enamikust on tänaseks saanud, kas programmi ametlikud mentorid või kolleegide mitteametlikud nõustajad. eTwinningu programmi juurde jõudmise lood olid intervjuudes üsna sarnased. Õpetajad leidsid eTwinningu programmi valdavalt läbi koolituse: oli see siis eTwinningu algajate koolitus, suve- või talvekool, seminar või üldine projektikoolitus, mis tekitas piisavalt huvi, et eTwinningu tegevustes osaleda. Paar intervjuueeritavat mainisid ka aktiivse kolleegi, aga ühel juhul ka innovaatilise õppeasutuse juhtkonna liikme poolset suunamist algajate koolitusele.

4.2. Teadlikkus eTwinningu programmi võimalustest

Küsitlusega uuriti erinevate eTwinningu programmi võimaluste kasutamise ulatust. Jooniselt 5 selgub, et eTwinningu tegevustes osalejad on programmis pakutavatest võimalustest teadlikud. eTwinningu tegevustes osalejad kasutavad programmi eelkõige **olemasolevate projektidega liitumiseks, partnerite otsimiseks, uute projektide alustamiseks ja välismaiste partneritega suhtlemiseks**. Kaks kolmandikku vastajatest osales ka eTwinningu algajate koolitusel. Huvitaval kombel on märkimisväärselt harvemini märgitud ülesannete täitmise ja kvaliteedimärkide taotlemisega seotud tegevused. **Kõige vähem kandideeritakse eTwinningu kooli märgile**. Lisaks on eTwinningu programmis osalejatel mõõdukas teadlikkus rahvusvahelistel üritustel osalemisest.

Joonis 5. eTwinningu programmi võimaluste kasutamine. "Mida järgnevatest tegevustest olete eTwinningu programmis teinud?" (N = 167)

eTwinningu programmi võimaluste kasutamist uuriti ka vastajate programmis osaletud aastate arvu ja haridusasutuse lõikes. Vaadates kolme enim tehtavat tegevust programmis osaletud aastate lõikes, selgus, et need on mõnevõrra erinevad ja võis märgata ka tendentsi, kuidas **kasutajad kogemusega muutuvad programmi võimalustest teadlikumaks**. Kui vastajarühmades, kes on osalenud programmis kuni viis aastat, oli üheks kolmest enim valitud variandist algajate koolitusel osalemine, siis pikemaajalisemate osalejate puhul asendusid need järk-järgult partnerite otsimise ja projektide alustamisega. Samas on näha, et uued kasutajad on sageli juba alguses aktiivsed uute projektide

alustajad või olemasolevate projektidega liitujad (vähem kui ühe aasta osalenutest 65% alustas uut projekti ja üks kuni kaks aastat programmis olnutest 61% oli olemasoleva projektiga liitunud).

Üldiselt aga on näha tendentsi, et projektide alustamisest ja nendes osalemisest liigutakse järjest rohkem partnerite otsimise poole. See näitab, et tegevusi ja koolitusi saaks sihistada ka sõltuvalt kasutajate eTwinningu programmis veedetud aja lõikes: pakkuda pikemaajalisematele osalejatele koolitusi parema võrgustumise teemadel, aga lühemaajalisematele olijatele koolitusi, mis on seotud projektidega läbiviimisega.

Vaadates tulemusi haridusasutuste lõikes nähtus, et eri haridusasutuste esindajate huvid programmis osalemisel on mõnevõrra erinevad. Kuigi kõikide asutuste lõikes oli sarnasusi, näiteks olemasolevate projektidega liitumine oli kolme enim valitud variandi seas kõikides haridusasutustes, siis joonistus välja ka prioriteetidele viitavaid erisusi. **Lasteaedade õpetajad märkisid sealjuures enam uute projektide alustamist, kuid kutsekoolide õpetajad välismaa partneritega suhtlemist ja üldhariduskoolide õpetajad partnerite otsimist.** Vastuste jaotusest võib järeldada, et lasteaedade

õpetajad loovad just endale ja lastele sobivaid projekte, kuid kutse- ja üldharidusõppe õpetajad otsivad sagedamini võimalusi võrgustumiseks. Sellest lähtuvalt võib erinevate asutuste esindajatele pakkuda mõnevõrra erineva fookusega koolitusi. Ühtlasi ilmnes tulemustest, et kutsekoolide õpetajad on võrreldes teiste õppeasutuste õpetajatega vähem aktiivsed eTwinningu osalejad, mis võib viidata asjaolule, et eTwinningu tegevused vastavad praegusel kujul rohkem lasteaija- ja üldhariduskoolide õpetajate vajadustele.

Intervjuudest selgus, et **õpetajad valivad projekte lähtuvalt õppekavadest**. Need annavad võimalusi õppeainete vaheliseks integratsiooniks, õpilaste vaheliseks koostööks, arendavad IKT-oskusi ja aitavad rakendada riiklikus õppekavas olevaid üldpädevusi. Enamasti liitatakse teiste algatatud projektidega, aga algatatakse ka ise. Samuti leitakse eTwinningu tegevustest partnereid Erasmus+ projektideks. Toodi välja, et mitmeid aastaid on eTwinningu programmis osalemine olnud Erasmus+ projektide platvormides tungivalt soovitatav.

Üldiselt arvasid õpetajad, et **eTwinningu programm sobib kõigile kooliastmetele lasteaiast kuni kutsekoolideni**. Küsimusele, kas eTwinningu tegevused on lisatöö või annab seda pakkuda puhtalt õppekava osana, vastati kõhklevalt. Arvati, et klassiõpetajatel on eTwinningu tegevuste lõimingut õppekavaga lihtsam teha, aga kui õpetajal oma klassi ei ole, siis on eTwinningu programmis osalemine pigem lisatöö.

Ta on mingis mõttes ka lisatöö, aga viimasel ajal nagu ei ole ka. Ta kuulub su töö hulka, et pakud projektitööd klassiruumis õpilastele. Aga on see nüüd lisatöö või on see su uudishimu, tahad olla õpetajana innovaatiline - raske öelda. – Aktiivne eTwinningu tegevustes osaleja

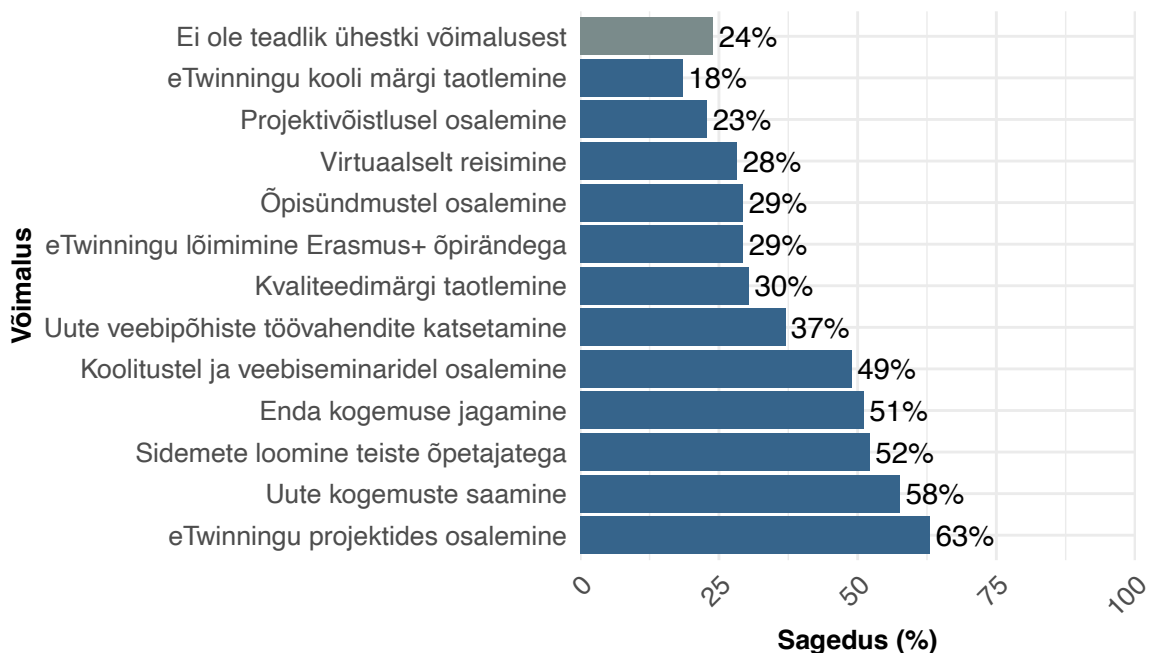
Üldpildis arvasid õpetajad, et harjutades saab eTwinningu tegevused integreerida igapäevasesse õppetöösse, ent dokumentide täitmine jääb siiski pigem lisatööks, mida tehakse kodus või siis tööajast, aga muude tööülesannete arvelt. Näiteks tehakse veebikohtumisi partneritega tihti õppetundide raames, aga muid projektitegevusi ringitundide ajast. Lisaks arvati, et **esimene projekt kipub olema suur lisatöö**, kuid järgnevates projektides oskavad õpetajad juba paremini kaasata õpilasi, lapsevanemaid jne.

Lasteaias on lihtne eTwinningut tegevuskavasse liimida, pigem õpetajad ei saa aru, kui palju lisaväärtust see lastele annab. Kõik, kes on proovinud kas või ühes projektis osaleda, kasutavad seda ka edaspidi – Aktiivne eTwinningu tegevustes osaleja

Kolleegide põhjal näen, et pigem on platvormi kasutamine neile lisakohustuseks ja nad ei võta seda kui head tööriista või virtuaalset projektikeskkonda. Selles nähakse rohkem lisatööd ja mitte kasu õpilastele ning vaheldust oma tööle. – Pikaajaline eTwinningu tegevuses osaleja

eTwinningu programmi erinevate võimaluste kohta küsiti ankeetküsitluses ka eTwinningu tegevustes mitteosalevatelt vastajatelt, et selgitada välja nende teadlikkus programmist ja võimalikud põhjused mitteosalemiseks. Jooniselt 8 selgub, et ligi **kolm neljandikku mitteosalejatest teadvustavad vähemalt üht eTwinningu programmi võimalustest**. Kõige rohkem teatakse eTwinningu projektides osalemisest ja uute kogemuste saamisest. Ligilöödud vastajad teadsid ka teiste õpetajatega sidemete loomisest, enda kogemuste jagamisest ja koolitustel ning veebiseminaridel osalemisest. Siinkohal tuleb arvestada ka asjaoluga, et küsitluse valim programmis mitteosalejate kohta on kallutatud (nt

paljud mitteosalejad on siiski osalenud eTwinningu algajate koolitusel) ja ei ole esinduslik kõikide Eesti õpetajate suhtes. Tõenäoliselt on tegelik osakaal eTwinningust mitte midagi teadvaid inimesi suurem.

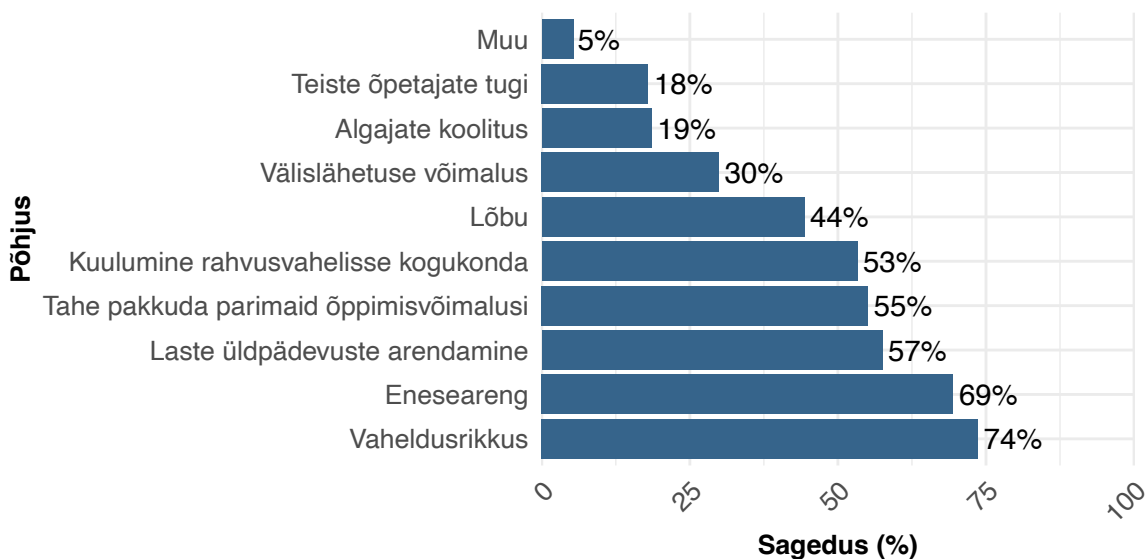
Joonis 8. Teadlikkus eTwinningu programmi võimalustest. "Millistest eTwinningu programmi võimalustest olete teadlikud?" (N = 92)

Vaadates mitteosalejate teadlikkust haridusasutuse lõikes ilmnes, et **kõikide haridusasutuste õpetajad teavad eTwinningu programmi eelkõige kui võimalust osaleda projektides**. Vastuste osakaalud jagunevad sarnaselt ka kogemuste jagamise, koolitustel ja veebiseminaridel osalemise, sidemete loomise ja uute kogemuste saamise vastuste puhul. **Kutseharidusõpetajate puhul paistab aga silma kõrge osakaal õpetajaid, kes ei ole ühestki võimalusest teadlikud**, ja see variant on kutseõppe õpetajate seas ülekaalukalt kõige populaarsem. See indikaator näitab jälle, et kutseõppe õpetajad ei näe end tõenäoliselt eTwinningu tegevuste peamise sihtrühmana. Vanuse lõikes oli aga märgata tendentsi, et õpetajate teadlikkus oli suurem olenevalt sellest, mida vanem õpetaja oli, kuid langes järsku 60aastaste ja vanemate õpetajate sihtrühmas. Tulemused viitavad asjaolule, et eTwinningu programmist teadlikkuse tõstmise peamiseks sihtrühmaks võiksid olla just noored õpetajad ja kutseharidusõpetajad.

4.3. eTwinningu programmis osalemise motivatsioonitegurid

eTwinningu programmis osalejatel paluti märkida peamised põhjused, miks eTwinningu tegevustes osaletakse. Tulemustest joonisel 9 selgus, et **kõige sagedamini tehakse seda õppetöö vaheldusrikkuse või enesearengu pärast**. Enamike õpetajate jaoks on olulisel kohal ka õpilaste üldpädevuse arendamine, parimate õppimisvõimaluste pakkumine ja kuulumine rahvusvahelisse kogukonda. Siit järeldub, et kuigi sagedamini mõeldakse enda töö huvitavaks tegemisele, **peetakse ülimalt oluliseks ka oma õpilasi ja nende arengut**.

Võibolla tuleks rohkem rõhutada ja näitlikustada kasu, mida selles osalejad õpetajad oma tundide ja õppetöö läbiviimiseks saavad. – Aktiivne eTwinningu tegevustes osaleja

Joonis 9. eTwinningu programmis osalemise põhjused. "Miks Te osalete või olete osalenud eTwinningu programmis?" (N =167)

Osalemise põhjuseid vaadati lähemalt õppeasutuste ja eTwinningu tegevustes osaletud aja lõikes, et paremini mõista, mis hoiab inimesi pikaajaliselt programmi tegevustes. Õppeasutuste lõike tulemused näitasid mõningaid erisusi kutseõppe õpetajate vaates võrreldes kooli- ja lasteaiaõpetajatega. Kui **kooli- ja lasteaiaõpetajate jaoks olid eelkõige olulised eneseareng, vaheldusrikkus ja laste üldpädevuste arendamine, siis kutseõppe õpetajate vastustes ilmnes mõnevõrra sagedamini ka rahvusvahelisse kogukonda kuulumise aspekt.**

eTwinningu programmis viibitud aja alusel ilmnes aga erinevusi oluliselt vähem. Huvitaval kombel ilmnes aga võimalik seos eTwinningu tegevustes osaletud aastate arvu ja laste üldpädevuste arendamise vahel – pikemaajalisemaid olijaid motiveeris see aspekt märksa sagedamini. Seosest võib järeldada, et **pikaajalised olijad näevad eTwinningu tegevuse hea võimalusena laste üldpädevusi arendada.** Seda sõnumit saab kasutada ka eTwinningu edendamiseks ja õpetajate huvi äratamiseks. Oluliseks motivatsiooniteguriks on ka ühised üritused teiste eTwinningutega.

Intervjuude analüüsist nähtub, et eTwinningu programmis osalemise motivatsioonist rääkides kerkisid selgelt esile kolm teemade rühma, mis hoiavad õpetajaid pikaajaliselt eTwinningu tegevustes: õpetaja eneseareng, suhted rahvusvaheliste kolleegidega ja programmi mõju õpilastele.

Ülekaalukalt tõid intervjuueeritavad välja **enesearengut nii inimese kui pedagoogina.** eTwinningu tegevusi nähti kui võimalusest olla paremini kursis maailma asjadega. Oluliseks peeti ka kokkupuudet uute teemadega, mille käigus saab õppida nii materjalide abil, väliskolleegidega suheldes kui ka koolitustel. Samuti mainiti intervjuudes, et **eTwinningu tegevused suurendavad nii õpetaja kui õpilaste sallivust,** sest eTwinningu programm võimaldab otsekontakti eri kultuuride ja tavadega.

See on andnud võimaluse veidi ka karjääri teha: oled õpetaja, aga on ka mentorõpetajate ring, mis on avatud. Tänu eTwinningule olen nüüd juba ka igasugu muude asjade koolitaja. Pean seda ääretult oluliseks, et saad liikuda selles suunas, milleks sa võimeline oled. – Aktiivne eTwinningu tegevustes osaleja

Lisaks mainisid mitu intervjuueeritavat, et eTwinningu projektides osamine **annab neile võimaluse olla oma töös loominguilisem.** Mõned õpetajad kirjeldasid muustritesse toppama jäämist, kui on vaja igal aastal samu teemasid õpetada – eTwinningu tegevused pakuvad vaheldusrikkamaid õpiviise, mis

annavad õpetajale võimaluse teha õppetunde huvitavamaks ja interaktiivsemaks. Seeläbi on koolipäev põnevam nii õpilastele kui ka õpetajatele.

Suur motivaator õpetajate jaoks on aga "**sära laste silmades**" ja õpilaste üldpädevuste areng. Intervjuudes mainiti, et eTwinningu tegevused on ääretult põnevad, sest nii õpetajal kui õpilastel on võimalus uurida kultuurilisi erinevusi eakaaslastega teistes riikides. **Õpetajaid motiveerib näha laste silmaringi avardumist ja enesekindluse kasvu.** Mainiti, et ka kehvema keeleoskusega õpilased saavad eTwinningu tegevuste käigus tugeva lisamotivatsiooni keeleõppeks. Intervjuudes rõhutati, et õpilased tahavad väga tavalisest teistmoodi õppida ja tulevad projektidega meelsasti kaasa.

Kolmandaks ja samuti tugevaid positiivseid emotsioone tekitavaks motivaatoriks on **tutvumine ja koostöö väliskolleegidega.** Sagedasti liigutakse mõttekaaslastega ühest projektist teise, võimalusel ka eTwinningu programmist Erasmus+ ja teiste projektide juurde, mis võimaldavad kohtumisi ka päriselus. Võimalus olla kontaktis sarnaste huvidega inimestega, kes elab kaugel, motiveerib eTwinningu projektidega jätkama. Mitmel korral mainiti, **et eTwinningu programm annab sõpru kogu eluks.** Isiklikumad sõprussuhted eTwinningu programmis annavad rasketel hetkedel tuge ja tekib õpetajate vaheline solidaarsus. Lisaks isiklikele suhetele ja toele igapäevatoos annavad rahvusvahelised kohtumised ka professionaalseid oskuseid ning võimaluse näha, kuidas teiste riikide õpetajad lahendavad väljakutseid klassiruumis. Osalejaid motiveerib töökoosolekute kõrgetasemeline korraldus ja korraldajate abivalmidus. Mitmel juhul mainiti, et väliskolleegidega koostöö on andnud võimalusi esineda konverentsidel ja arendada ka projektiväliseid koostööd.

Teised inimesed näitavad enda tööd, mille kaudu saad ise samuti häid ja uusi ideid. Samuti saate koos mõelda välja asju ja probleemidele lahendusi. eTwinningus on sama masti inimesed, kes mõistavad üksteist. See annab enesekindlust. – Aktiivne eTwinningu tegevustes osaleja

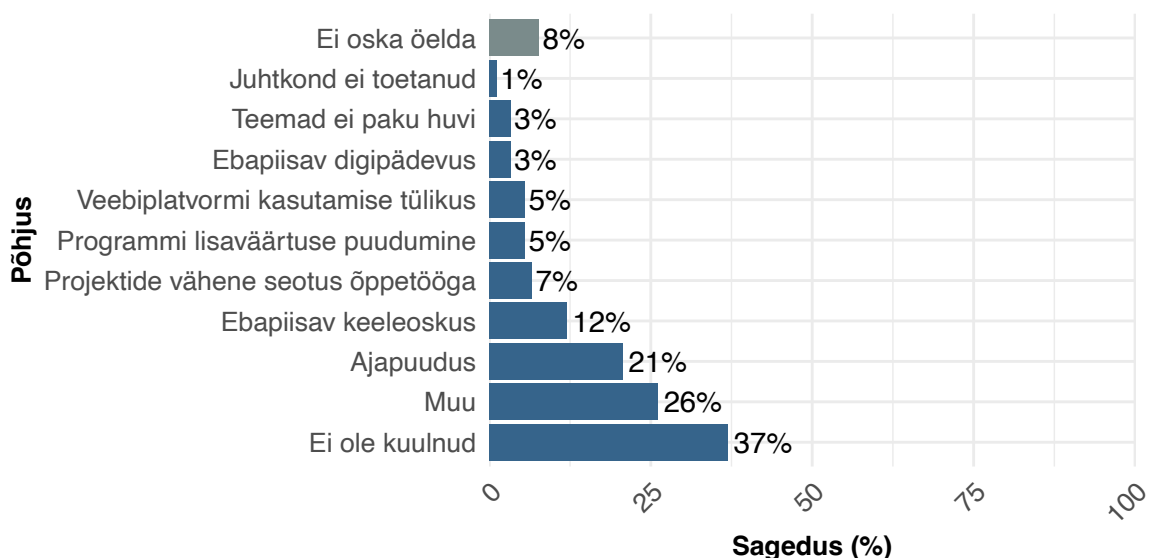
Lisaks eelnevale toonitasid õpetajad intervjuudes **koolituste, suve- ja talvekoolide ning aastakonverentside olulist rolli.** eTwinningu programmi koolitusi nimetati huvitavateks ja inspireerivateks. Veebis on võimalik saada rahvusvahelisi koolitusi üliolulistel päevakajalistel teemadel. Samuti kiideti Eesti kogukonnatööd ja võrgustikku.

Me võime teha koostööd üle veebi, aga kui sa oled kõikide riikide kolleegidega päriselt laua taga kohtunud, meil on samad rõõmud ja mured, see on selline tunne, et paneb ihukarvad püsti tõstma. Praegu on paljudel see puudu. – Aktiivne eTwinningu tegevustes osaleja

Huvitava aspektina ilmnes intervjuude analüüsist, et just vanemate pedagoogide seas on märksa rohkem nii eTwinningu tegevuste kui ka laiemalt rahvusvahelise koostöö suhtes entusiastlikult meelestatud ja hästi motiveeritud õpetajaid. Paljud neist on programmiga liitunud esimestel aastatel, mil see Eestisse jõudis ja eTwinningu programmil on olnud neile oluline maailma avav roll. Teistel **õpetajatel, kes on liitunud eTwinninguga programmiga hiljuti, ei paista olevat nii tugevat emotsionaalset sidet.** Üheks põhjuseks võivad olla ära jäänud välissõidud eTwinningu koolitustele ja aastakonverentsidele. Nii ei kipu tekkima tugevat sidet ja solidaarsust väliskolleegidega, mis on eTwinningu programmi pikaajaliste osalejate motivatsiooni peamiseid aluseid.

4.4. eTwinningu programmis osalemise takistused

Ankeetküsitlusele vastanud eTwinningu programmis mitteosalejatelt uuriti tegevustes mitteosalemise põhjuseid. Jooniselt 10 selgus, et enamasti pole õpetajad eTwinningu programmis osalenud, sest ei ole sellest kuulnud. Samaaegselt on üldine teadlikkus eTwinningu programmist kõrge. Sellest erinevusest võib järeldada, et **eTwinningu programmist ollakse küll teadlikud, kuid enamasti ei tunta, et selle kohta teataks piisavalt, et selle tegevustes osaleda**. Üldiselt aga nähtub, et kõikide vastajate põhjused mitteosalemiseks on erinevad ja ühtset mustrit kõikide vastajate lõikes ei ilmne.

Joonis 10. eTwinningu programmis mitteosalemise põhjused. "Mis põhjusel Te ei ole eTwinningu programmis osalenud?" (N = 92)

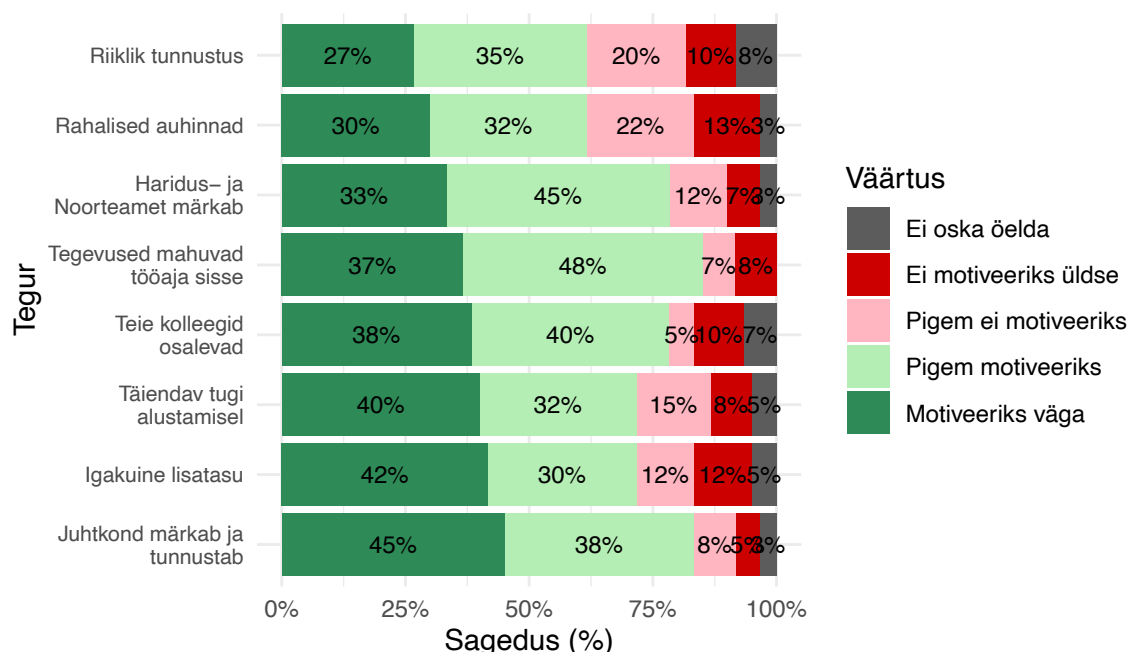
Mitteosalemise põhjuseid vaadati haridusasutuste ja vanuse lõikes. Haridusasutuste lõikes kattusid tulemused peaaegu täielikult, kus **peamiste põhjustena ilmnesisid teadmatus programmist, ajapuudus ja muud vastusevariantides puuduvad põhjused**. Muude põhjustena mainiti sageli, et teiste tööülesannete kõrvalt ei ole veel jõutud alustada, programmist ei teata piisavalt või jääb puudu julgusest. Vanuse lõikes ilmnis aga üks osalust mõjutav lisafaktor – **50 kuni 60 ja üle 60aastaste vanusrühmas nähti olulise takistusena keeleoskust**. Avatud vastuste tulemuste põhjal võib järeldada, et programmi kasutatavuse suurendamiseks tuleb tegeleda just õpetajatega, kes juba plaanivad programmis osalemisega alustada – nii mõnigi küsitletu märkis, et on alustamist juba mõnda aega edasi lükanud.

Tegin esimest projekti ja esimesel koolitusel kohe alustada on tempo liiga kiire. Eelnevalt võiks koolitusel loodud ühise projekti ka läbi mängida, et oleks lihtsam meenutada, kuidas infot leida, lehti ja kohtumisi luua, dokumenteerida. – aktiivne eTwinningu tegevustes osaleja

Looge mentorlusprogramme, kus kogunud eTwinningu osalejad saavad toetada ja juhendada uusi liikmeid. See aitab uutel osalejatel kiiremini programmi integreeruda ja tunda end toetatuna. – pikaajaline eTwinningu tegevustes osaleja

Programmis mitteosalejatel paluti hinnata ka tegureid, mis võiksid motiveerida neid eTwinningu tegevustes osalema. Jooniselt 11 nähtub, et kõik pakutud tegurid oleksid motiveerivad või pigem motiveerivad enam kui pooltele vastajatele. Kõige sagedamini nõustuti sealjuures väidetega, et **eTwinningu tegevustes motiveeriks osalema, kui juhtkond märkaks ja tunnustaks ning eTwinningu tegevused mahuksid tööaja sisse**. Sealjuures peetakse kõige vähemolulisemaks riiklikke tunnustusi ja rahalisi auhindu.

Seega näitavad tulemused, et eTwinningu programmi populariseerimiseks õpetajate seas on mitmeid tõhusaid võimalusi, mis ei pea tingimata olema kulukad. Paljud õpetajad võiksid eTwinningu tegevustega alustada juba siis, kui nad saaksid integreerida projektitegevusi oma igapäevasesse tööaega või saaksid oma kooli juhtkonnalt selle eest tunnustatud. **Niisiis ei ole eTwinningu programmi sihtrühmaks ainult õpetajad, vaid ka koolide juhtkonnad**. Kui aga tegevusi ei ole kuidagi võimalik õpetajate tööaja sisse mahutada, võivad oluliseks motivaatoriks olla rahalised preemiad.

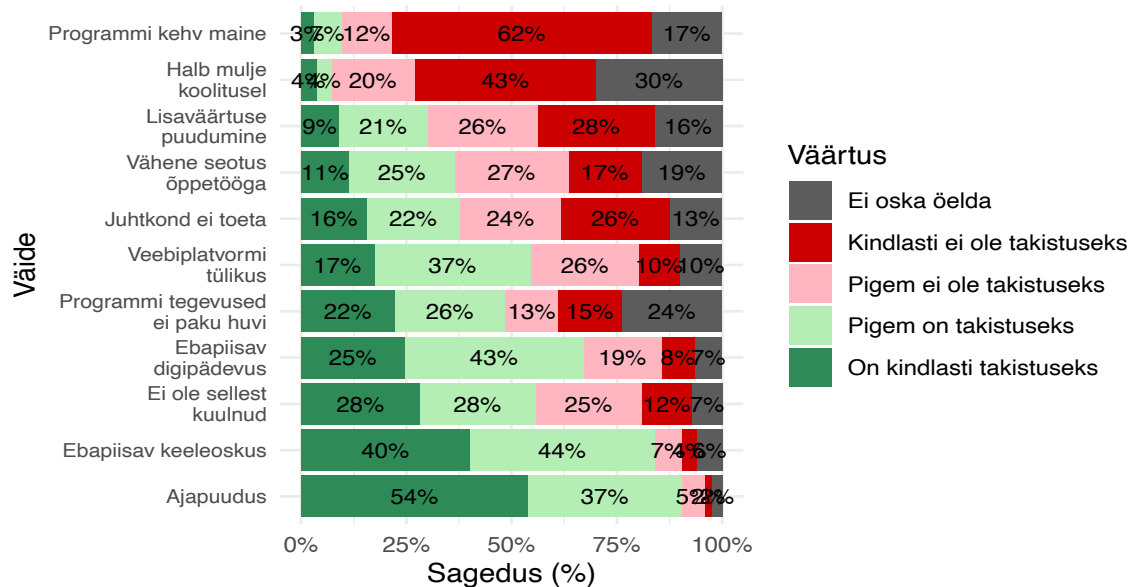

Joonis 11. eTwinningu programmis osalemise motivatsioonitegurid. “Kui palju motiveeriks Teid eTwinningu programmis osalema järgnev?” (N = 60)

Koolitage koolide direktoreid ja õppejuhte. Teavitage neid, kutsuge neid teavituskoolitustele või koos kollektiiviga meeskonnakoolitusele, nii nagu varasemalt vahepeal tegite. Koolijuhtidel tuleb silmad avada ja märku anda, et e-Twinningu projektides osalemist tuleks koolis eraldi tunnustada. Kooli juhtkond võiks kõiki neid õpetajaid tunnustada ja märgata, kes e-Twinning projekte teevad. Kui selles osalemise oleks koolile prioriteet, nii nagu kiusamisvaba kool või Vepa või roheline kool. eTwinningu kooli märgi saamine on natuke liiga keeruline ja kui see saadakse, siis võiks saada ikka pikemaks ajaks kui vaid 2 aastat. See kui teie kirjutate direktorile, et vaadake kui tubli on teie õpetaja, küll ei motiveeri õpetajat projekte läbi viima. Juhid peaksid ise ka seda fännama. – Aktiivne eTwinningu tegevustes osaleja

Lisaks paluti eTwinningu programmis osalemise kogemusega õpetajatel hinnata erinevaid eTwinningu tegevustes osalemise takistusi. Jooniselt 12 nähtub, et **kõige sagedamini peetakse takistuseks ajapuudust ja ebapiisavat keeleoskust ning digipädevust**. Üldiselt on eTwinningu tegevustes

osalejatel **programmist hea mulje ja seda peetakse oluliseks lisaväärtuseks klassiruumis.** Huvitaval kombel peavad eTwinningu tegevustes osalevad õpetajad ajalist faktorit märksa olulisemaks takistuseks kui eTwinningus mitteosalevad õpetajad (91% vs 21%). Kuigi tulemused ei ole mitteosalejate valimi kallutatuse tõttu üheselt võrreldavad, on siiski huvitav võrdlus, et eTwinningus osalejad hindavad ajapuudust olulisemaks takistuseks kui programmis mitteosalejad.

Joonis 12. Hinnangud eTwinningu programmis osalemise takistustele. "Mis on Teie arvates takistuseks, miks eTwinningus ei osale rohkem õpetajaid?" (N = 167)

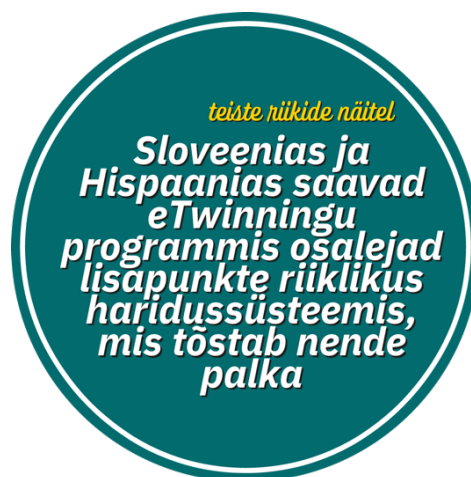
Ajaresurssi vähesust pidasid suureks takistuseks ka mitmed intervjuueeritavad, mis olid otseses seoses abistajate puudusega. Mitmel korral mainiti, et eTwinningu tegevuste rakendamine igapäevatoos võib olla keeruline. Näiteks võõras klassiruumis lisanduvad tehnilised mured ning keeruline on kaameraid ja kõlareid kiiresti tööle saada, kui õpilased on juba kohal ja partnerid ootel. Õpetajad nentisid, et kätest-jalgadest jääb puudu: vaja on samal ajal eTwinningu tegevusi läbi viia, lapsi juhendada, pildistada ja filmida.

Mõnel juhul on ajapuudus seotud energia- ja ideepuudusega. Leiti, et üleväsinult muutub iga lisaprojekt klassiruumis tüütuks kohustuseks. **Laiemaks probleemiks paistabki olevat õpetajate ülekoormus, mis on väga halb stardipositsioon innovatsiooniks ja projektides osalemiseks.** Puudu on ka haridustehnoloogid või projektide kirjutajad. Õpetajad kirjutavad projekte enamasti ise, aga paremini paistab süsteem toimivat koolides, kus selleks on spetsiaalne inimene. Kui õpetajal on normkoormus ja ta on puhanud, siis saab tekkida motivatsioon eTwinningu tegevustes osalemiseks. Abiks võiks olla haridustehnoloog, kelle saad kutsuda tehnikat üles panema ja toetav juhtkond.

Rohkem aega planeerimiseks oleks vaja. Muu töö kõrvalt on keeruline, kui koolis pole rohkem kolleege, kes sellega tegeleda tahaks. – eTwinningu tegevustes mitte-osaleja

Tahaksin osaleda eTwinningu programmis, kuid puudub kolleegide poolt tugi, sh neil pole motivatsiooni ja keeleoskust. Lisaks digipädevusega seonduvad probleemid. – eTwinningu tegevustes mitte-osaleja

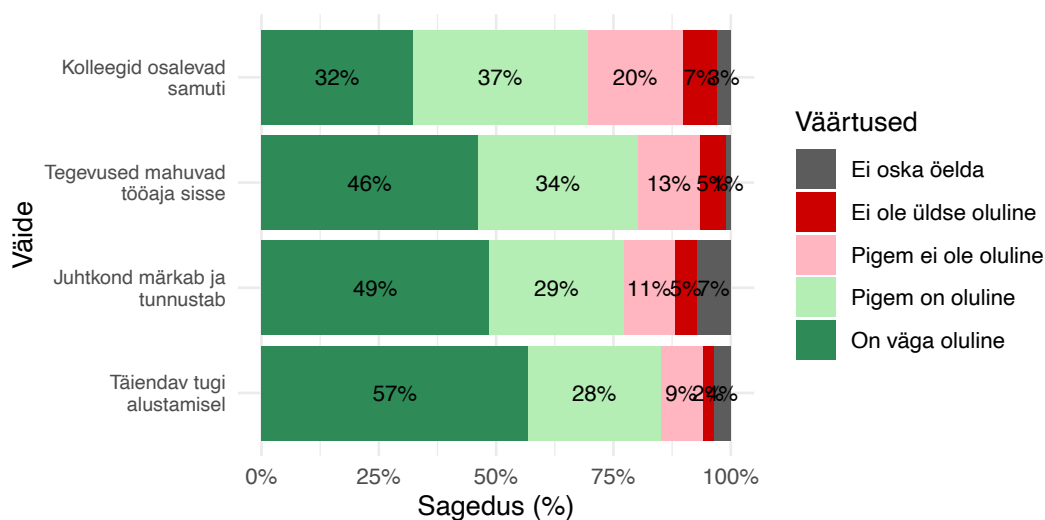
Intervjuudes osalenud mentorid tõid välja, et õpetajate lisamotiveerimise võimalus eTwinningu tegevustes osalemiseks on praegu väike. Varem sai hea projekti tulemusel minna rahvusvahelisse töötuppa, aga enam mitte. Paaril korral mainiti, et kuna rahvusvaheliste projektide tegemine on suur lisatöö, siis see eeldaks ka lisatasu. Ilma selleta on raske uusi liitujaid motiveerida. Ka intervjuueeritud eTwinningu tegevustes mitteosaleja mainis, et tänapäeval on motivaatoriks ikkagi rahaline tasu. Vähemal määral mainiti digi- ja keeleoskuse puudumist. Positiivse aspektina mainisid intervjuudes mitmed õpetajad, et kui on julgus ja tahe olemas, siis saab igast takistusest üle.

Põhipõhjus on ilmselt see, et arvatakse, et projektis osalemine on lisatöö. Eks planeerima oma õppetööd peab tõesti veidi teisiti, peab lõimingut tegema ja seda peavad õpetajad lisatööks. Nii arvan mina. Lisaks väidetakse, et pole huvitav enam. – Aktiivne eTwinningu tegevustes osaleja

eTwinningu programmis osalejatel paluti nelja palli skaalal hinnata, kui oluliseks peetakse eTwinningu kontekstis erinevaid aspekte (joonis 13). 1 tähistab sealjuures, et tegur ei ole üldse oluline ja 4, et tegur on väga oluline. Vastustest selgub, et kõige sagedamini **peetakse oluliseks täiendavat tuge eTwinningu platvormi kasutamisel, sh näiteks tehnilist tuge**. Seda kinnitavad ka intervjuus osalenud õpetajad, kes peavad tehnilist tuge oluliseks just esmase projekti läbiviimisel. Kõige vähem peetakse oluliseks aga seda, et ka nende kolleegid osaleksid programmis. Samaaegselt on ka teiste kolleegide osalemine eTwinningu tegevustes õpetajate jaoks motiveeriv (oluline või pigem oluline 69% õpetajate jaoks).

On õpetajaid, kes väga tahavad osaleda, aga on neid, kes ei tule sellega üldse kaasa. Igal aastal on uusi liitujaid, kes teevad ühe projekti ja siis jätvavad sinna paika ning võibolla mõne aasta pärast proovivad uuesti. Oluline on just tugi neil algusaastatel, et ikkagi jätkata. – Aktiivne eTwinningu tegevustes osaleja

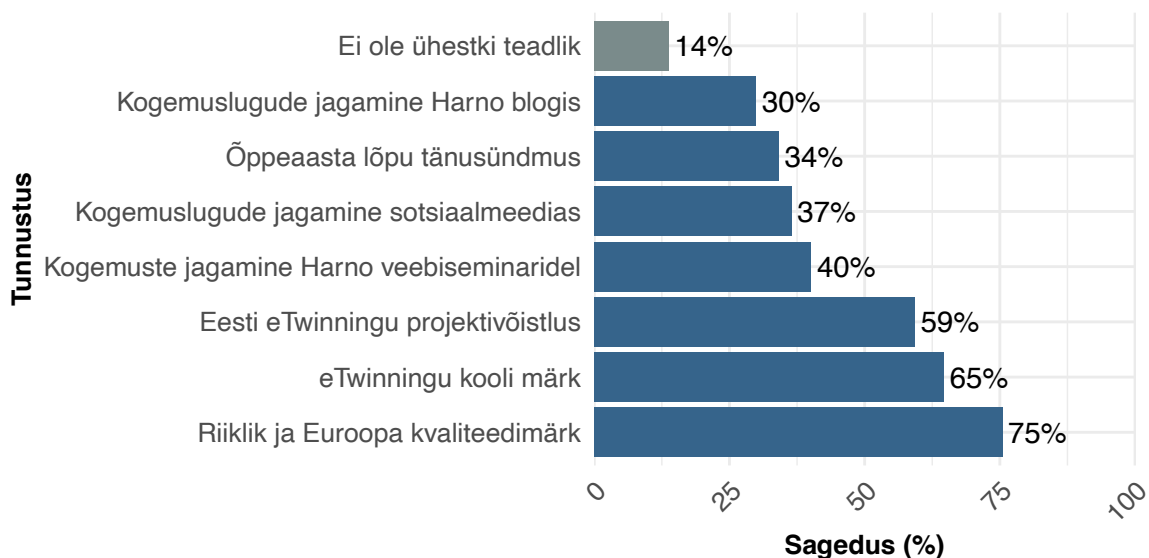
Joonis 13. Hinnangud eTwinningu programmiga seotud väidetele. "Kui oluliseks peate eTwinningu raames järgnevat?" (N = 167)

Ehkki antud uuringu fookuses ei ole **eTwinningu programmi veebiplatvorm, siis seda kritiseeriti ja toodi mitmel korral välja selge takistusena**. Keskkonnavahetust nähakse suure probleemina: taotluste ja dokumentidega tegelemine võtab väga kaua aega, projektipäevikud kaovad, foorumis ei saa enam mugavalt suhelda ja teavitused ei jõua kohale.

Suur mure on uuele portaalile üleminek, kus õpetajad ei oska enam ei sisse logida ega motiveerida end leidmaks üles taas sarnased kasutajalahendused, millega varem harjutud oli. Selle osas tuleb teha suurt teavitustööd. – Pikaegne eTwinningu tegevustes osaleja

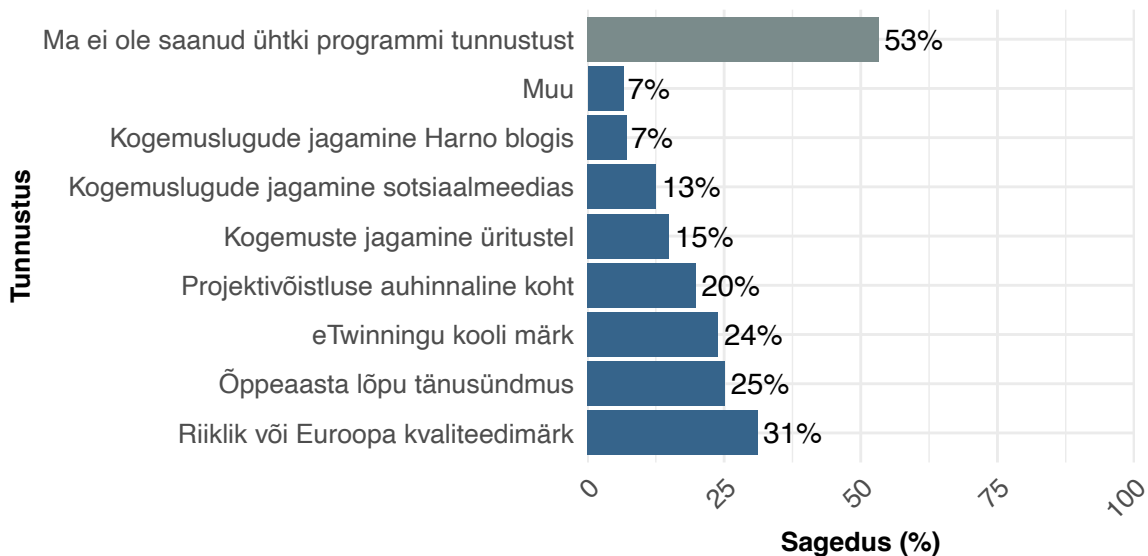
4.5. Õpetajate tunnustusvajadus eTwinningu programmis

Jooniselt 14 nähtub, et nende seas, kes eTwinningu programmis osalevad on **üldine teadlikkus eTwinningu programmi tunnustustest kõrge**. Kõige enam on õpetajad teadlikud kvaliteedimärkidest, eTwinningu kooli märkidest ja projektivõistlustest, mis on ühtlasi eTwinningu programmis ka ainsateks ametlikeks preemiateks. Vähemal määral teatakse kogemuslugude jagamisest, kas Harno kodulehel või sotsiaalmeedias. Mitte ühestki eTwinningu programmis saadavatest tunnustusest ei olnud teadlik vaid 14% vastajatest.

Joonis 14. Teadlikkus eTwinningu programmi tunnustustest. "Millistest eTwinningu programmi tunnustustest olete teadlikud?" (N = 167)

Jooniselt 15 selgub, et ankeetküsitlusele vastanud eTwinningu programmis osalejatest on saanud kas riikliku või Euroopa kvaliteedimärgi 31% vastajatest. Samuti on ligikaudu veerandik saanud eTwinningu kooli märgi. Rohkem kui pooled vastajad ei ole saanud ühtki programmi tunnustust. Seega näitavad ankeetküsitluse andmed, et erinevate tunnustuste saamine ei pruugi õpetajatele olla üleliia lihtne, kuid samuti ei ole tunnustuste saamine ka liialt raske, et nende saamise poole püüdlemine mõjuks eTwinningu tegevustes osalejatele demotiveerivalt.

Joonis 15. eTwinningu programmis tunnustuste saamine. "Milliseid eTwinningu programmi tunnustusi olete saanud?" (N = 167)

Intervjuudest selgub, et eTwinningu **kvaliteedimärki suhtuvad õpetajad üldpildis positiivselt**. Enamik peab kvaliteedimärgi saamist oluliseks nii endale kui koolile. Paar õpetajat mainisid, et neile endale ei ole see kuigi oluline, aga märgi abil õnnestus saada juhtkonna tähelepanu eTwinningus tehtud tegevustele. Samuti on kvaliteedimärgi saamine ja tunnustuse välja printimine ilus käegakatsutav lõpetus eTwinningu programmis osalevate õpilaste jaoks. Kvaliteedimärk annab õpetajale kindlustunde ja tagasiside, et ta teeb kvaliteetset tööd eTwinningu programmis. Mõne õpetaja jaoks oli juba esimese eTwinningu projekti eest saadud kvaliteedimärk oluline verstaapost programmis jätkamiseks. Lisaks mainiti, et **kvaliteedimärgi saamine lisab partnerite silmis usaldusväärsus**. Ka Eesti õpetajaid ise peavad välispartnereid usaldusväärsemaks, kui neil on kvaliteedimärk.

Alguses oli väga tobe töö mingite taotluste täitmine. Praegu on palju positiivsemad tunded. Praegu taotled kvaliteedimärki, sest ikkagi partneritele oluline ja hea teha kokkuvõtteid. Muidu ei oleks isegi mõelnud selle peale, et mis hästi või valesti, aga nüüd on võimalus, kuidas teha edasistes projektides muutusi ja panna hindamismudelisse toodud asju juba projekti planeerimisse sisse. – Pikaajaline eTwinningu tegevustes osaleja

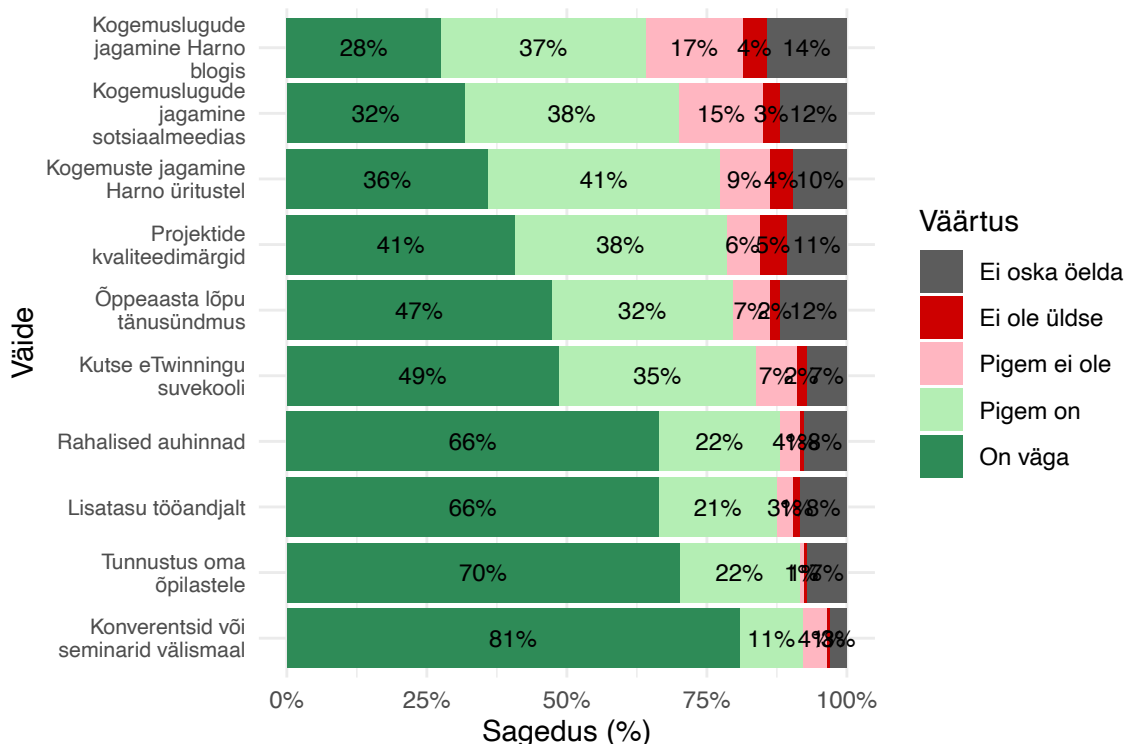
Intervjuudest selgus, et eTwinningu riiklikule kvaliteedimärgile kandideerimist peetakse pigem keerukaks, sest on **palju kriteeriumeid ja keeruline avaldus**. Kvaliteedimärgi taotlemise eelduseks peetakse väga head kirjutamis- ja analüüsioskust. Ka eTwinningu tegevustes mitteosaleja oli kvaliteedimärgist kuulnud ja pidas oluliseks, et asutus, kus ta töötab, on tunnustatud ja õpetajatel on antud võimalus tegeleda rahvusvahelise koostööga.

Lihtsustage projekti kvaliteedimärgi taotlemise vorme ja arvestage nendega Erasmus+ programmis toetusi jagades edukates e-mestimisprojektides osalevatele koolidele, eriti kui nad jätkavad eduka projekti ja partneritega koostöö teemat. – Aktiivne eTwinningu tegevustes osaleja

eTwinningu tegevustes osalejatel paluti ankeetküsitluses hinnata, kui motiveerivad on nende jaoks erinevad tunnustused. Tulemused joonisel 16 näitavad, et vastajad näevad **enim motiveerivana**

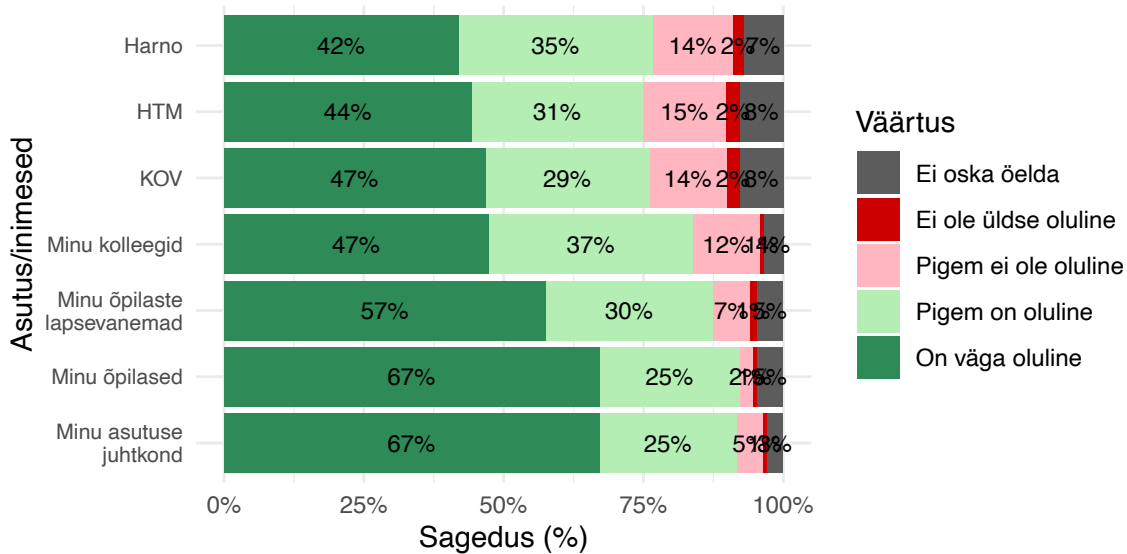
välismaa konverentsidel ja seminaridel osalemist, tunnustust enda õpilastele, lisatasu ning rahalisi auhindu. Seega isegi kui kvaliteedimärgid on oluliseks tunnustuseks eTwinningu programmis, siis tegelikkuses aitavad õpetajate motivatsiooni programmis osalemiseks hoida hoopis tegurid, mis on seotud enesearenguvõimalustega ja sisemise motivatsiooni tõstmisega. Lisaks on oluliseks välised motivatsioonitegurid nagu lisaraha ja erinevad rahalised auhinnad.

Vastuseid analüüsi ka õpetajate haridusasutuste ja vanuse lõikes. Tulemustest ilmnes, et eri haridusasutuste õpetajate hinnangud eTwinningu programmi tunnustustele ei erine – kõikide õppeasutuste õpetajad hindasid enim motiveerivaks konverentse välismaal, tunnustust oma õpilastele ja lisaraha. Vähim motiveerivaks peeti aga kolme kogemuste jagamisega seotud väidet: kogemuste jagamine Harno blogis, sotsiaalmeedias või erinevatel üritustel. Sarnane pilt ilmnes ka õpetajate vanuse lõikes. See viitab asjaolule, et **igal erineval tunnustusel on õpetajate motivaatorina igal juhul oluline roll**, kuid võimalused reisida välismaale või teenida lisaraha võiksid olla kõige tõhusamad preemiad, et motiveerida õpetajaid eTwinningu tegevustes osalema.

Joonis 16. Hinnangud eTwinningu programmi tunnustustele. "Kui motiveerivaks peate järgnevaid tunnustusi?" (N = 167)

Jooniselt 17 nähtub, et eTwinningus tegevustes osalejad peavad oluliseks igasugust märkamist ja tunnustust, sealjuures neist **kõige olulisemad on õppeasutuse juhtkonna ja oma õpilaste tunnustus** tehtud tööle. Oluliseks peetakse ka lapsevanemate tunnustust oma tegevusele eTwinningu projektides, mida kinnitavad ka õpetajatega tehtud intervjuud. Kuigi kohaliku omavalitsuse (KOV), Haridus- ja Teadusministeeriumi (HTM) ja Harno tunnustamist peetakse oluliseks mõnevõrra harvemini, on ka nende asutuste roll ülimalt oluline –kõikide asutuste tunnustust ja märkamist peab oluliseks vähemalt kolm neljandikku vastajatest. See viitab asjaolule, et arvestatavat osakaalu eTwinningu tegevustes osalejatest hoiab programmis selle kasulikkus ja lisaväärtus igapäevases töös, mitte niivõrd motivatsiooni saada erinevaid preemiaid.

Joonis 17. Hinnangud erinevate tunnustuse olulisusele. "Kui oluline on Teie jaoks järgnevate asutuste/inimeste tunnustus ja märkamine, et osalete eTwinningu programmis" (N = 167)

Kõige olulisem on lapsed, et neile oleks huvitav. Lapsed peavad võitma sellest midagi. Kui õppimine on nende jaoks huvitavam, realistlikum ja nad on seeläbi õnnelikumad, siis mulle sellest piisab. Kvaliteedimärk on tunnustus justkui enda tööle, et oled õigesti asju teinud. – Aktiivne eTwinningu tegevustes osaleja

Õpilaste panust võiks rohkem tunnustada. Õpetajate panuse tunnustamiseks võiks olla võimalik esitada eTwinningu õpetajaid ka aastaõpetajaks või tekitada sinna mõni selline valdkond juurde kuhu oleks võimalik esitada eTwinninguga tegelevaid õpetajaid. – Aktiivne eTwinningu tegevustes osaleja

Mitmel juhul mainiti intervjuudes, et ka endised õpilased mäletavad projekte ja tulevad tänama. Õpetajad viitasid, et vahel ongi kas praeguste või endiste õpilaste rõõm eTwinningu tegevustes ainus nähtav tunnustus. Õpilaste rahulolu peavad õpetajad keskseks. Mõned õpetajad on ise käinud juhtkonnalt paluma tunnustust õpilastele, kes on tublilt eTwinningu projektides osalenud ja palju panustanud. Õpilaste tunnustamist sooviksid õpetajad aga näha palju rohkem. Intervjuudest selgus, et õpetajad igatsevad taga aega, mil esimese kümne projekti auhinnaks sai õpetaja koos õpilastega minna vastuvõtule või kolme parima eTwinningu projekti õpilased said võimaluse osaleda erinevates töötubades. Leiti, et Harno võiks tänada õpilasi tubli töö eest kas tänukirja või meenega.

Intervjuudest selgus, et juhtkonna toetus rahvusvahelisele koostööle paistab olevat kooliti väga erineval tasemel. Enamasti tunnevad õpetajad juhtkonna tunnustusest ja märkamisest oma tööle puudust. Mitmed intervjuueeritavad arvasid, et **ehk just juhtkonna toetus oleks abiks, et eTwinningu tegevused laieneks rohkem kolleegide hulgas**. Need koolid, kus juhtkonna liikmed on ise varem rahvusvahelist koostööd teinud, soosivad seda märksa enam. Intervjuus osalenud õpetajad pakkusid välja, et ehk võiks Harno võiks suunata juhtkonnale juhendeid ja materjale rahvusvahelise koostöö edendamiseks ja eTwinningu programmi raames võiks pakkuda koostööprojekte ka koolijuhtidele. Sellisel juhul on ka koolijuhtidel märksa lihtsam mõista eTwinningu programmi lisaväärtust ja olulisust ning osalejate tunnustamise vajadust. Abiks oleks ka, kui "Eestimaa tunnustab" märkaks ja tunnustaks õpetajaid, kes tegelevad rahvusvaheliste projektidega.

Mina tunnen, et kooli juhtkonda saaks motiveerida rohkem, et nad haaraks kaasa rohkem õpetajaid. Kui juhtkond on huvitatud, siis ta paneb need oma koosolekutesse sisse, annab rohkem sõna, annab tagasisidet, väärtustab, see võiks olla õpetajatele olla suuremaks motiveerijaks. – Aktiivne eTwinningu tegevustes osaleja

*Kui tagala on kindlustatud ja toetav, siis õpetaja teebki toredaid asju õppijatega.
– Aktiivne eTwinningu tegevustes osaleja*

Intervjueeritavad pidasid **oluliseks tunnustuseks ka enda kooli sisest kolleegide märkamist ja tunnustamist eTwinningu programmis**. Vahel toob ka eTwinningus osalemine koolile mõnel konkursil lisapunkte. Üks õpetaja leidis, et kui peeti vajalikuks teda aasta õpetajaks esitada, siis mainiti taotluses ka tema kordaminekuid eTwinningu programmis. Samuti töid intervjueeritavad välja tunnustuse, mis tuleb väljaspool haridusasutuse keskkonda. Palju kiidusõnu sai õpetajate poolt Eesti eTwinningu kasutajatugi – tunnetatakse, et seal märgatakse ja tunnustatakse piisavalt.

Õpetajad peavad oluliseks ka tugevat **siseriiklikku võrgustikku**. Õpetajad tegid ettepaneku, et lisaks algkoolitusele võiks olla koolitusi ka kesktasemele ja neile, kes on mõnda aega eemal olnud, mõnel korral aastas võiks toimuda seminarid või kokkutulek, et üksteist toetada konkreetse sihtrühma kaupa (nt erinevate kooliastmete õpetajad). Korra poolaastas võiks toimuda eTwinningu infopäevad koolijuhtidele või juhtkondadele. Suvekooli peetakse hästi oluliseks, hoida kontakti ja tunnetada tuge. Ka algajate koolituse läbinud vajavad lisatuge.

Nii ankeetküsitlusest kui ka intervjuudest selgus, et õpetajad peavad oluliseks ka lapsevanemate märkamist ja tunnustamist. Kui ühe lasteaia sõimerühm tegeles eTwinningu programmiga ja kogu materjal oli tehtud nähtavaks vanematele, siis nägi õpetaja, kuidas see lapsevanematele meeldis ja kuidas nad plakateid vaatasid ja maha pildistasid. Lapsevanemate teavitamisest eTwinningu tegevustest tuntakse üldiselt puudust – õpetajad soovivad eTwinningu programmi edendada ja turundada, et vanemad oskaksid oma lastele seda võimalust soovida ja tegijaid tunnustada. Õpetajad peaksid oluliseks ka HTMi poolset tunnustust, et tänada neid õpetajaid, kes teevad rahvusvahelist koostööd. Näiteks toodi intervjuudes välja, et HTMi aasta õpetaja tunnustuse lahtrites võiks olla eraldi kategooria, et õpetaja teeb rahvusvahelist koostööd.

Üldpildis võime järeldada, et kuigi enim motiveerivaks peavad õpetajad välismaa konverentsidel ja seminaridel osalemist, tunnustust enda õpilastele, lisatasu ning rahalisi auhindu, siis õpetajate tunnustusvajadus eTwinningu programmis osalemiseks on mujal. See tähendab, et õpetajad vajavad senisest enam tunnustust ja märkamist oma koolide juhtkonnalt ja riiklikelt institutsioonidelt oma töö eest eTwinningu programmis. Olulisel kohal on ka oma õpilaste tunnustamine, mis on uuringus osalenud õpetajate jaoks kohati isegi olulisem kui nende enda tunnustamine eTwinningu programmis tehtud projektide eest.

5. Järeldused ja soovitused

1. Teadlikkus eTwinningu programmist

Kommunikatsiooni seisukohalt on info programmist seni levinud nii formaalsete kui ka informaalsete kanalite kaudu. Kõige sagedamini levib info õpetajatelt õpetajatele, ent oluline roll on ka infopäevade, koolituste ja konverentside korraldamisel ning sotsiaalmeedial. Kõige väheolulisemaks kanaliks osutus aga KOV, mis võib näidata nii seda, et õpetajad ei otsi seal infot, kui ka seda, et infot seal ei ole. Kutseharidusõpetajate puhul paistab aga silma kõrge osakaal õpetajaid, kes ei ole ühestki võimalusest teadlikud.

Soovitus: info suunamine eTwinningu programmi peamistesse infokanalitesse on tõenäoliselt jätkuvalt kõige tõhusam viis info jagamisest. Sõltuvalt eTwinningu programmi prioriteetidest ja rahalistest võimalustest võib infot suunata KOV-desse. Oluline on suunata senisest enam kommunikatsiooni kutseharidusõpetajatele.

2. eTwinningu programmis osalemise takistused

Paljud takistused eTwinningu tegevustes osalemiseks tulevad üldistest Eesti koolisüsteemi väljakutsetest nagu õpetajate koormus, ajapuudus, vähene juhtkonna toetus, madal palk jne. Lisaks ilmnesid uuringust takistustena välja teadmatus eTwinningu programmist ja õpetajate ebapiisav hinnang oma digipädevustele eTwinningu programmis osalemiseks.

Soovitus: eTwinningu programmi kasutatavust saaks suurendada õpetajatele suunatud parema teavitamise ja infopäevade abil. Lisaks võiks õpetajatele senisest suuremaks abiks olla kooli haridustehnoloog, kes saab vajadusel aidata digivahenditega.

3. Esimene projekt eTwinningu programmis

eTwinningu programmis paistab õpetajate jaoks kõige keerulisem olema esimene projekt. Seda kinnitavad nii intervjuud kui ka fakt, et suur osa küsitlusele vastanud programmis mitteosalejatest on esimest projekti korduvalt edasi lükanud. Ühtlasi tuleb mõista, et programmis mitteosalemisel ei ole sageli üht kindlat põhjust, vaid on näha mitme teguri – näiteks ajapuudus, ebapiisav digipädevus ja veebiplatvormi tülikus – koosmõju. Eriti raske näib olevat aga just esimese projektiga alustamine, mis on õpetajate jaoks uus ja tundmatu. Paljud küsitlusele vastajad, kes veel programmis ei osale, on osalemise alustamist pärast algajate koolitusel osalemist edasi lükanud.

Soovitus: tuleks senisest enam panustada õpetajate toetamisse just esimese eTwinningu projekti läbiviimisel, vähendades takistavaid tegureid. See tagab ka suurema tõenäosuse, et õpetaja jääb ka järgnevatel aastatel eTwinningus tegevaks.

4. eTwinningu programmis osalemise motivatsioon

Õpetajaid motiveerivad programmis osalema enim enesearengu võimalused, võimalus suhelda kolleegidega rahvusvaheliselt ja programmi positiivne mõju õpilastele. Ühtlasi on märgata tendentsi, et mida kauem õpetajad programmis osalevad, seda sagedamini näevad nad positiivset mõju õpilaste üldpädevustele. Arvestades seda, kui oluliseks peavad õpetajad oma laste arengut ja tunnustamist, võib see olla heaks sõnumiks, et nügida eTwinningu programmis osalema ka teisi õpetajaid.

Soovitus: rõhutada kommunikatsioonis õpetajate enesearengu võimalusi ja rahvusvahelist suhtlust. Lisaks rõhutada eTwinningu programmi kui lisavõimalust arendada õpilaste pädevust. Eriti tõhus oleks sellise sõnumi kommunikeerimine koosmõjus rahaliste auhindade ja/või sõnumiga, et eTwinning võiks olla osa igapäevatööst mitte lisakohustus.

5. Rahvusvaheline koostöö eTwinningu programmis

eTwinningu programm pakub õpetajatele võimaluse leida ühisosa Euroopa kolleegidega. Eriti olulised on kontaktkohtumised, mida peetakse sisulise koostöö jaoks oluliseks. Õpetajad leiavad, et need pakuvad võimaluse näha, kuidas hariduselu eri riikides käib, aga ka konkreetseid ideid, kuidas mõnd õppeainet innovaatseliselt õpetada.

Rahvusvahelise koostöö ja rahvusvahelisse kogukonda kuulumine paistis eriti olulisena välja kutseõppe õpetajate seas, kes samas näevad end kõige harvemini programmi sihtrühmana. eTwinningu programmi kommunikeerimisel võib mõttekohaks olla, kas programmis on mõistlik prioriseerida nende haridusastmete esindajaid, kus on juba võrdlemisi suur aktiivne kogukond või suunata rohkem rõhku kutseõppe õpetajatele, kes ei pruugi eTwinningu tegevustes lisaväärtust näha.

Soovitus: jätkuvalt tuleks julgustada ja toetada kontaktkohtumisi välismaa kolleegidega ja võiks kaaluda eTwinningu programmi tegevuste ja kommunikatsiooni prioritseerimist haridusastme kaupa.

6. Õpetajate side eTwinningu programmiga

Intervjuudes ilmnes, et vanemate pedagoogide seas on märksa rohkem nii eTwinningu programmi kui ka laiemalt rahvusvahelise koostöö suhtes entusiastlikult meelestatud ja hästi motiveeritud õpetajaid. See võib tuleneda nende pikaajalisemast ja emotsionaalsemast sidemest eTwinningu programmi ja seal loodud kontaktidega. Tulemusi kinnitavad ka ankeetküsitluse leiud – mida kauem õpetaja programmis on osalenud, seda olulisemaks peetakse suhtlust, võrgustumist ja partnerite otsimist.

Teistel õpetajatel, kes on eTwinninguga hiljuti liitunud, ei paista programmiga nii tugevat emotsionaalset sidet. Ilmselt ei ole välissuhtlus tänapäeval enam midagi nii erilist, sest selleks leiab õpetaja soovi korral võimalusi ka väljaspool kooli; samuti on välissõidud nii eTwinningu koolitustele kui aastakonverentsidele oluliselt vähenenud või ära jäänud. Nii ei kipu tekkima tugevat sidet ja solidaarsust väliskolleegidega, mis on eTwinningu pikaajaliste kasutajate motivatsiooni peamiseks aluseid.

Soovitus: tuleks leida viise, kuidas nooremates õpetajates tekitada rohkem programmi kuuluvustunnet. Nooremaid õpetajaid tuleks julgustada osalema rahvusvahelistel eTwinningu üritustel, mis on täiendavalt õpetajate jaoks ka kõige sagedamini motiveeriv tunnus.

7. Õpetajate siseriiklik võrgustik eTwinningu programmis

eTwinningu programmis osalemisel on õpetajatele ääretult oluline ka tugev siseriiklik võrgustik, kus saab üksteisega mõtteid jagada ja vajadusel ka abi projektide tegemisel. Intervjuudes mainiti, et tihti märkavad ja tunnustavad õpetaja eTwinningu programmis tegemisi just teiste koolide õpetajad. Samas peetakse väga tähtsaks enda kooli kolleegide märkamist tehtud tööle eTwinningu programmis.

Soovitus: rõhutada kommunikatsioonis eTwinningu programmi siseriikliku võrgustiku olemasolu ja tähtsust. Samuti suunata kolleege üksteist rohkem märkama ja tunnustama rahvusvahelise koostöö eest.

8. eTwinningu riiklik kvaliteedimärk

eTwinningu riiklikku kvaliteedimärki suhtuvad õpetajad positiivselt. Enamik peavad kvaliteedimärgi saamist oluliseks nii endale kui koolile. Kvaliteedimärkidel on programmis ka selge funktsioon: nende saamine lisab partnerite silmis usaldusväärset ja selgust, et ka Eesti õpetajad peavad välispartnereid usaldusväärsemaks, kui neil on kvaliteedimärk. Teiselt poolt, mõned õpetajad mainisid intervjuudes, et neile endale ei ole kvaliteedimärgid kuigi olulised, aga nende saamise abil õnnestus saada juhtkonna tähelepanu eTwinningule. Lisaks on kvaliteedimärgi saamine ja tunnustuse välja printimine ilus käegakatsutav lõpetus eTwinningu programmis osalenud õpilaste jaoks.

Kuigi eTwinningu riiklikule kvaliteedimärgile kandideerimist peetakse paljude kriteeriumide ja keerulise avalduse tõttu raskeks, sh on selleks vaja väga head kirjutamis- ja analüüsioskust, on kolmandik küsitlusele vastajatest neid siiski saanud. See viitab küll õpetajate abivajadusele avalduste vormistamisel (näiteks koolituste vormis), kuid kindlasti ei ole kvaliteedimärkide saamine üleliia raske, et nende saamine oleks demotiveeriv.

Soovitus: võib mõelda eTwinningu riikliku kvaliteedimärgi avalduse vormi lihtsustamisele. Samuti on õpetajate jaoks oluline laste tunnustamine kvaliteedimärgi või mõne muu tunnustusega, näiteks diplom või väike meene.

9. Riiklik tunnustus rahvusvahelise koostöö eest

Lisaks muule välisele tunnustusele on õpetajate jaoks oluline ka riiklik tunnustus haridusvaldkonna suursündmustel. Nii ankeetküsitluses kui ka intervjuudest selgub, et õpetajad peavad oluliseks Haridus- ja Teadusministeeriumi poolset tunnustust, et tänada neid õpetajaid, kes teevad rahvusvahelist koostööd. Näiteks pakuti välja, et Aasta õpetaja tunnustuse lahtrites võiks olla eraldi kategooria, et õpetaja teeb rahvusvahelist koostööd.

Soovitus: lisaks riiklikele kvaliteedimärkidele tuleks kaaluda õpetajate rahvusvahelise koostöö märkamist ja tunnustamist ka riiklikul tasandil Haridus- ja Teadusministeeriumi poolt.

10. Juhtkonna tunnustus eTwinningu programmis osalenud õpetajale

Oma asutuse juhtkonna tunnustus on õpetajate jaoks oma õpilaste tunnustuse kõrval kõige olulisem, kuid õpetajad tunnevad sageli sellest puudust. Mitmed intervjuueeritavad arvasid, et ehk just juhtkonna toetus oleks abiks, et eTwinningu programm laieneks rohkem kolleegide hulgas. Ühtlasi, need haridusasutused, kus juhtkonna liikmed on ise varem rahvusvahelist koostööd teinud, soosivad seda märksa enam.

Sellest lähtuvalt tuleb mõista, et õpetajad ei ole ainuke sihtrühm programmi tegevuste edendamisel, teadlikkust programmist ja selle kasulikkusest tuleb tõsta ka haridusasutuste juhtkondade seas. See võib aidata lahendada mitu muret korraga, nt tunnustuse, programmiga alustamise või eTwinningu tööaega integreerimise osas.

Soovitus: Haridus- ja Noorteamet võiks suunata haridusasutuste juhtkonnale juhendeid ja materjale, et tõsta juhtkondade teadlikkust eTwinningu programmi kasulikkusest, mis võiks potentsiaalselt tõsta ka juhtkondade toetust kooli õpetajatele, kes eTwinningu programmist aktiivselt osa võtavad. Korra poolaastas võiks toimuda eTwinningu programmi infopäevad koolijuhtidele või juhtkondadele. Lisaks võiks eTwinningu programmi raames pakkuda koostööprojekte ka koolijuhtidele.

11. Sihtrühma põhised koolitused eTwinningu programmis osalemiseks

Uuringust selgus, et õpetajad vajavad abistavaid koolitusi kõikides eTwinningu programmis osalemise etappides. Intervjuueeritavad tegid ettepaneku, et lisaks algkoolitusele võiks olla n-ö mälu värskendavaid koolitusi ka nendele eTwinningu programmis osalejatele, kes on pikalt olnud aktiivsed või mõnda aega eemal. Koolitusi on sõltuvalt sihtrühmast vajalik ka paremini fookustada, näiteks haridusasutuste ja/või eTwinningu programmis osaletud aja lõikes.

Lisaks selgub uuringust, et õpetajad sooviksid kooliastme põhiselt mõnel korral aastas osaleda seminaridel või kokkutulekutel, et üksteist paremini toetada konkreetse väljakutsega tegelemisel. Oluliseks peetakse ka suvekooli, mis aitab hoida kontakti ja tunnetada tuge.

Soovitus: korraldada senisest enam abistavaid koolitusi erinevatele sihtrühmadele ja fookustada vastavalt eTwinningu programmis osalemise vajadustele ning prioriteetidele. eTwinningu programmis osalevad õpetajad vajavad innustust ja lisatuge igal etapil.

Kokkuvõte

Rahvusvahelise koostöö edendamine ja mitmekesiste õpikäsitlusviiside omaksvõtt on muutunud esmatähtsaks nii Euroopa Liidu kui ka Eesti haridusmaastikul. Üheks selliseks programmiks on eTwinning, mis loodi 2005. aastal Euroopa Komisjoni toetusel Euroopa koolide veebipõhise koostöö e-õppe programmi raames, mille eesmärgiks on pakkuda õpetajatele tuge ja koostöövõimalusi üle kogu Euroopa. eTwinningu programm ja platvorm loob õpetajatele võimalused rahvusvaheliseks koostööks ja õpetajate enesearenguks, sh otsida uut sisendit õppekavade ja koolikogukonna rikastamiseks. Käesoleva uuringuga sooviti teada saada, millised tegurid motiveerivad Eesti üldhariduskoolide, lasteaedade ja kutsekoolide õpetajaid osalema eTwinningu programmis ning millised tegureid nähakse peamise takistusena. Lisaks, kas programmis osalemise eest saadav väline tunnustus on osalejate arvates piisav ning millised on nende tegelikud ootused tunnustusele. Uurimusküsimustele vastamiseks kasutati peamiselt sekundaarallikate analüüsi, fookusrühma- ja süvaintervjuusid ning veebiküsitlust. Intervjuudes osales kokku 14 õpetajat ja ankeetküsitlusele vastas 259 õpetajat.

Uuringu tulemused näitavad, et 39% kõikidest vastajatest (N=259) on osalenud eTwinningu programmis viimase 12 kuu jooksul ja 25% vastajatest on eTwinningus osalenud, kuid mitte viimase 12 kuu jooksul. Küsitlustulemustest selgus, et erinevatest koostööprogrammidest peetakse enda lemmikuks kõige sagedamini Erasmus+ programme, kuid iga kuues vastaja pidas meeldivamaks just eTwinningu programmi. Tulemused näitavad ka, et info eTwinningu programmist levib mitme erineva kanali kaudu, kusjuures olulised on nii ametlikud kui ka mitteametlikud infoallikad. Tulemusi näitlikustab asjaolu, et ligi kolmandik vastajatest sai programmi kohta teada nii teiselt õpetajal kui ka programmi infopäevalt või mõnelt muult sarnaselt ametlikult ürituselt.

Üldpildis olid eTwinningu tegevustes osalejad programmis pakutavatest võimalustest teadlikud ja kasutavad platvormi eelkõige olemasolevate projektidega liitumiseks, partnerite otsimiseks, uute projektide alustamiseks ja välismaiste partneritega suhtlemiseks. Vaadates tulemusi haridusasutuste lõikes nähtus aga, et eri haridusasutuste esindajate huvid programmis osalemisel olid mõnevõrra erinevad – lasteaedade õpetajad märkisid sealjuures enam uute projektide alustamist, kutsekoolide õpetajad välismaa partneritega suhtlemist ja üldhariduskoolide õpetajad partnerite otsimist. Vastuste jaotusest võib järeldada, et lasteaedade õpetajad loovad just endale ja lastele sobivaid projekte, kui kutse- ja üldharidusõppe õpetajad otsivad sagedamini võimalusi võrgustumiseks.

Küsitlustulemused näitavad, et õpetajaid motiveerivad eTwinningu programmis osalema kõige enam enesearengu võimalused ja võimalus suhelda rahvusvaheliste kolleegidega. Enamike õpetajate jaoks olid olulisel kohal ka laste üldpädevuse arendamine. Ühtlasi oli märgata tendentsi, et mida kauem õpetajad programmis osalevad, seda sagedamini näevad nad positiivset mõju õpilaste üldpädevustele. Seosest võib järeldada, et pikaajalised eTwinningu tegevustes osalejad leiavad programmis häid võimalusi laste üldpädevuste arendamiseks. Ülekaalukalt enim tõid intervjuueeritavad motiveerivate teguritena välja enesearengut nii inimese kui pedagoogina, loomingulisust ja võimalust teha tunde õpilaste jaoks huvitavamaks ja interaktiivsemaks.

Uuringust selgus, et paljud takistused eTwinningu programmis osalemiseks tulevad üldistest Eesti koolisüsteemi väljakutsetest, nagu näiteks õpetajate koormus, ajapuudus, vähene juhtkonna toetus, madal palk jne. Lisaks ilmsid uuringust takistustena teadmatust eTwinningu programmist ja õpetajate ebapiisav hinnang oma digipädevustele eTwinningu programmis osalemiseks. Huvitaval kombel pidasid eTwinningu tegevustes osalevad õpetajad ajalisi faktoreid märksa suuremaks takistuseks kui eTwinningus mitteosalevad õpetajad (91% vs 21%). Kuigi tulemused ei ole mitteosalejate valimi kallutatuse tõttu üheselt võrreldavad, on siiski huvitav näha, et eTwinningus osalejad hindavad ajalisi takistusi olulisemaks kui programmis mitteosalejad. Üldpildis oli aga eTwinningu tegevustes osalejatel programmist hea mulje ja seda peetakse oluliseks lisaväärtuseks klassiruumis. eTwinningu programmis paistab õpetajate jaoks kõige keerulisem olema esimene projekt. Seda kinnitavad nii intervjuud kui ka fakt, et suur osa küsitlusele vastanud programmis mitteosalejatest olid esimest projekti korduvalt edasi lükanud. Ühtlasi tuleb mõista, et programmis mitteosalemisel ei ole sageli üht kindlat põhjust, vaid oli näha mitme teguri – näiteks ajapuudus, ebapiisav digipädevus ja veebiplatvormi tülikus – koosmõju. Eriti raske näib olevat aga just esimese projektiga alustamine, mis on õpetajate jaoks uus ja tundmatu. Seega tuleks senisest enam panustada õpetajate toetamisele just esimese eTwinningu programmi projekti läbiviimisel, vähendades takistavaid tegureid. See tagab ka suurema tõenäosuse, et õpetaja jääb ka järgevatel aastatel eTwinningus tegevaks.

eTwinningu programmis osalejatel oli üldine teadlikkus eTwinningu tunnustustest kõrge. Kõige enam on õpetajad teadlikud kvaliteedimärkidest, eTwinningu kooli märkidest ja projektivõistlustest, mis on eTwinningu programmis ka ainsateks ametlikeks preemiateks. Vähemal määral teatakse kogemuslugude jagamisest, kas Haridus- ja Noorteameti kodulehel või sotsiaalmeedias. Mitte ühestki eTwinningu tunnustusest ei olnud teadlik 14% programmis osalejatest. 31% eTwinningu programmis osalejatest (N=167) oli saanud, kas riikliku või Euroopa kvaliteedimärgi saanud.

eTwinningu programmis osalejad nägid olulisena igasugust tunnustust, sealjuures neist kõige olulisemad olid õppeasutuse juhtkonna ja oma õpilaste tunnustus. Oluliseks peetakse ka lapsevanemate tunnustust oma tööle eTwinningu projektides, mida kinnitavad ka õpetajatega tehtud intervjuud. Kuigi KOV-de, HTMi ja Harno tunnustamist peetakse oluliseks mõnevõrra harvemini, on ka nende asutuste roll ülimalt oluline – kõikide asutuste tunnustust ja märkamist peab oluliseks vähemalt kolm neljandikku vastajatest. Tunnustustest olid õpetajate jaoks olulised ka välismaa konverentsidel ja seminaridel osalemine, enda õpilaste tunnustamine, lisatasu ning rahalised auhinnad. Seega võime järeldada, et õpetajate motivatsiooni eTwinningu programmis osalemiseks hoiavad hoopis tegurid, mis on seotud enesearenguvõimalustega ja õpetajate sisemise motivatsiooni tõstmisega. See viitab asjaolule, et arvestatavat osakaalu eTwinningu tegevustes osalejatest hoiab programmis selle kasulikkus ja lisaväärtus, mitte motivatsioon saada erinevaid tunnustusi.

Kokkuvõtteks võime järeldada, et eTwinningu programmi eesmärgid ja selles osalemine lähevad suurel määral kokku nii Eesti kui ka Euroopa Liidu haridusvaldkonna strateegiliste eesmärkidega edendada haridusvaldkonnas rahvusvahelist koostööd, pakkuda õpetajatele laiemaid võimalusi enesearenguks ja mitmekesistada õppetööd. eTwinningu suurem kasutus Eesti haridussüsteemis aitaks täide viia Euroopa Liidu ühtset visiooni haridusruumist, kus edendatakse liikmesriikide vahelist koostööd, parimate tavade vahetamist ning innovatsioonil põhinevat õpet. Seetõttu tuleks senisest enam pöörata tähelepanu õpetajatele, kes teevad rahvusvahelist koostööd ja edendada eTwinningu tegevuste kasutust klassiruumis.